

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

Hospodářská opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené v této oblasti

Diplomová práce

Autor: Bc. Martin Staněk

Vedoucí práce: Ing. Aleš Kudlák

V Českých Budějovicích dne 25.05.2010

ABSTRAKT

Economic Measures for States of Crisis and the Role of Municipalities with Extended Competence of Municipalities Allocated in that Area

In his diploma work the author provided the basic picture of the system of economic measures for states of crisis and the role of municipalities with extended competence and municipalities allocated in that area. At the same time he described the competence of the Administration of state material reserves in the area of economic measures for states of crisis.

A hypothesis has been set up that the municipalities with extended competence or municipalities allocated, dispose of documentation concerning the economic measures for states of crisis. As a part of the work there was a research, carried out by means of questionnaires. The research focused at the level of the processed documentation in the area of economic measures for states of crisis. The questionnaires were sent per electronic mail to the crisis management of municipalities with extended competence within the total Czech Republic. Based on their assessment the set up hypothesis has been confirmed.

The author however pointed to the quality of that documentation, which has not been dealt with uniformly. The individual municipalities prepare it independently. At the same time the author stressed the disunity in the working ranks of the crisis management. He proposed changes in the area of regulatory measures in the system of economic measures for states of crisis and in the personnel area of the crisis management. An ancillary tool has been prepared, how to keep and handle the documentation in the area of regulatory measures in the system of economic measures for states of crisis, intended for mayors of municipalities with extended competence or municipalities allocated in the area of economic measures for states of crisis. The planned target of the work has been accomplished.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci na téma Hospodářská opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené v této oblasti jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 25.05.2010

.....

Bc. Martin Staněk

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval Ing. Alešovi Kudlákovi za odborné vedení a cenné připomínky při zpracování diplomové práce.

ÚVOD	8
1. Současný stav	9
1.1 Hospodářská opatření pro krizové stavy	9
1.1.1 Základní pojmy v oblasti hospodářských opatření	9
1.1.2 Systém nouzového hospodářství	12
1.1.3 Systém hospodářské mobilizace	14
1.1.3.a Mobilizační dodávka	14
1.1.3.b Postup po vyhlášení krizového stavu	15
1.1.3.c Plán opatření hospodářské mobilizace	15
1.1.3.d Subjekt hospodářské mobilizace	16
1.1.3.e Postavení subjektu hospodářské mobilizace	17
1.1.4 Použití státních hmotných rezerv	17
1.1.4.a Hmotné rezervy	17
1.1.4.b Mobilizační rezervy	19
1.1.4.c Pohotovostní zásoby	19
1.1.4.d Zásoby pro humanitární pomoc	20
1.1.5 Výstavba a údržba infrastruktury	32
1.1.6 Regulační opatření	33
1.1.6.a Vláda, guvernér České národní banky	34
1.1.6.b Hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností nebo určené obce	34
1.2 Správa státních hmotných rezerv	36
1.2.1 Právní předpisy vztahující se k činnosti Správy státních hmotných rezerv ...	37
1.2.2 Oblast hospodářských opatření	39
1.2.3 Členění státních hmotných rezerv	41
1.2.3.a Hmotné rezervy	41
1.2.3.b Mobilizační rezervy	41
1.2.3.c Pohotovostní zásoby	42
1.2.3.d Zásoby pro humanitární pomoc	42
1.2.4 Ropná bezpečnost	42

1.2.4.a Oddělení ropné bezpečnosti a statistiky	42
1.2.4.b Nouzové zásoby ropy a ropných produktů	43
1.2.4.c Čerpání nouzových zásob ropy	43
1.2.4.d Skladování nouzových zásob ropy a ropných produktů	44
1.2.4.e Praktický význam nouzových zásob ropy	44
1.2.5 Informační podpora HOPKS	45
1.2.6 IS KRIZKOM	45
1.2.7 IS ARGIS	49
1.2.8 SN KRIZDATA	50
1.2.9 Číselník nezbytných dodávek	51
1.3 Orgány obce s rozšířenou působností a určených obcí	52
1.3.1 Místo a úloha obecního úřadu obce s rozšířenou působností a určené obce v HOPKS	53
1.3.1.a Plnění krizových opatření a realizace hospodářských opatření	53
1.3.1.b Přenesená působnost výkonu státní správy	53
1.3.1.c Přenos působnosti na obce s rozšířenou působností a určené obce	54
1.3.2 Příprava a vyhlášení regulačních opatření	54
1.3.3 Zajištění nezbytných dodávek	56
1.3.4 Vyžádání a přidělení zásob pro humanitární pomoc	56
1.3.5 Kontrola přípravy a účinnosti hospodářských opatření pro krizové stavy	56
2. Cíle a hypotézy	57
2.1 Cíle práce	57
2.2 Hypotézy	57
3. Metodika	58
3.1 Metodika zpracování	58
3.2 Charakteristika zkoumaného vzorku	58
4. Výsledky	59
4.1 Vyhodnocení dotazníku	59
4.2 Zpracování pomůcky	84
5. Diskuse	95

6. Závěr	100
7. Seznam použité literatury	102
8. Klíčová slova	106
9. Přílohy.....	107

ÚVOD

Ústředním tématem této diplomové práce je poskytnout základní obraz o systému hospodářských opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené. Současně dotazníkovým šetřením provést průzkum úrovně zpracované dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Následně zpracovat pomůcku k vedení a zpracování požadované dokumentace.

Po vzniku samostatné České republiky dne 1. ledna 1993 bylo její legislativní zajištění velmi složité. Legislativa České republiky byla z převážné většiny tvořena z legislativy bývalé České a Slovenské Federativní republiky. V případě vzniku krizové situace nebylo možno vyhlásit pro celé území kromě válečného stavu jiný mimořádný stav. Ústava České republiky nevytvářela dostatečný prostor pro přípravu nových právních předpisů k zajištění vnitřní i vnější bezpečnosti. Správní orgány, fyzické a právnické osoby neměli obecnou povinnost podílet se na zajištění bezpečnosti státu kromě válečného stavu.

Významná změna nastala, když byl přijat ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který vytvořil základní předpoklady pro přijetí celé řady zákonů jak v oblasti zajišťování vnější bezpečnosti, tak v oblasti řešení nevojenských krizových situací. Mezi hlavní takto přijaté zákony můžeme uvést zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů. V oblasti materiálního zajišťování řešení vojenských i nevojenských krizových situací tvoří základní právní normu zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a změně některých souvisejících zákonů. Výše uvedené zákony řešící oblast bezpečnosti České republiky tvoří vzájemně propojený celek s přesně definovanými vnitřními vazbami.¹

¹ Horák et al., (2004, s. 151)

1. Současný stav

System hospodářských opatření pro krizové stavy je dle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. (dále jen „zákon o HOPKS“), soubor organizačních, materiálních nebo finančních opatření, přijímaných ministerstvem vnitra i ostatními orgány veřejné správy v souvislosti se zabezpečením nezbytných a mobilizačních dodávek, prací a služeb, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů.²

1.1 Hospodářská opatření pro krizové stavy

1.1.1 Základní pojmy v oblasti hospodářských opatření

Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy upravuje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy, kterými jsou stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.

Stav nebezpečí

vyhlašuje:

- hejtman kraje (v Praze primátor hlavního města Prahy),
- pro území kraje nebo jeho část tehdy, když nastalou mimořádnou událost nelze řešit běžně dostupnými silami a prostředky a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů vymezuje pravomoci, které nabývá hejtman nebo starosta obce za stavu nebezpečí,
- na dobu nejvýše 30 dnů, tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády.

² Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

Nouzový stav

vyhlašuje:

- vláda České republiky,
- v případě vzniku mimořádné události, která ve značném rozsahu ohrožuje, životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní bezpečnost a pořádek,
- nejdéle na dobu 30 dnů, uvedená doba se může prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny.

Stav ohrožení státu

vyhlašuje:

- parlament České republiky, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost nebo demokratické základy státu.

Válečný stav

vyhlašuje:

- může vyhlásit Parlament České republiky, je-li Česká republika napadena agresorem, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.³

Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy rovněž stanoví pravomoc vlády a správních úřadů při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy. Stanoví práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy.⁴

³ Martínek (2003, s. 14, 15)

⁴ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

Hospodářská opatření pro krizové stavy jsou přijímána po vyhlášení krizových stavů a jsou určena:

- a) K uspokojení základních potřeb fyzických osob na území České republiky umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví (základních životních potřeb).
- b) Pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, hasičských záchranných sborů a havarijních služeb.
- c) Pro podporu výkonu státní správy.⁵

Hospodářská opatření pro krizové stavy zahrnují:

- a) systém nouzového hospodářství,
- b) systém hospodářské mobilizace,
- c) použití státních hmotných rezerv,
- d) výstavbu a údržbu infrastruktury,
- e) regulační opatření.⁶

Součástí zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy je i ucelená soustava regulačních opatření, ustanovení o kontrole a o sankcích za porušení zákona, které v předešlé právní normě nebyly. Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy vychází ze skutečnosti, že nebezpečí přímého vojenského napadení České republiky se výrazně snížilo a příznaky jeho případného nárůstu se projeví s dostatečným časovým předstihem před vznikem případného ozbrojeného konfliktu. V současné době se jako daleko pravděpodobnější se jeví možnosti vzniku krizových situací nevojenského charakteru, které budou vznikat nenadále a budou vyžadovat okamžitou odezvu.⁷

⁵ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

⁶ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

⁷ Antušák (2007, s. 8)

„Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy významně změnil a posunul k evropským standardům způsobu zajišťování materiální podpory sil, které mohou aktivně zasahovat po vyhlášení krizového stavu vojenského i nevojenského charakteru, včetně vytvoření podmínek pro uspokojování základních materiálních potřeb obyvatel České republiky v krizových situacích. V systému hospodářských opatřeních pro krizové stavy se odlišují postupy zajišťující udržení chodu hospodářství, výkon státní správy a uspokojování základních materiálních potřeb obyvatelstva za všech krizových stavů od postupů zajišťujících zvláštní potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu.“⁸

1.1.2 Systém nouzového hospodářství

Systém nouzového hospodářství při krizových stavech zabezpečuje, aby nezbytné dodávky pro:

- a) uspokojení základních životních potřeb,
- b) podporu činnosti Hasičských záchranných sborů a havarijních služeb,
- c) podporu výkonu státní správy,

probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

Ústřední správní úřad a krajský úřad zpracují plány nezbytných dodávek, které obsahují seznam nezbytných dodávek a přehled jejich dostupných dodavatelů, kteří podnikají v jejich správních obvodech.

Nezbytnou dodávku hradí její odběratel.⁹

Pokud krajský úřad ve svém správním obvodu nenalezne dodavatele nezbytné dodávky, uplatní požadavek na její zajištění u toho ústředního správního úřadu, kterému zvláštní právní předpis svěřuje v daném okruhu působnost, (dále jen „odborně příslušný

⁸ Horák et al. (2004, s. 191)

⁹ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

ústřední správní úřad“). Do požadavků zahrne i požadavek, který u něho oprávněně uplatnil jiný správní úřad.¹⁰

System nouzového hospodářství umožňuje v případech vnitřního i vnějšího ohrožení státu zabezpečit nezbytné dodávky za všech krizových stavů, a to způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy. Při zajišťování nezbytných dodávek se počítá s využitím běžně dostupných již existujících dodavatelských kapacit.

Cílem systému nouzového hospodářství není definitivně zajistit nezbytné dodávky od konkrétního dodavatele, ale získat přehled volně dostupných zdrojů na území kraje, které je možné využít při řešení krizových situací.

Práva a povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob jsou uvedena v § 29 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), (dále jen „krizový zákon“). V ustanovení § 31 krizového zákona jsou tyto práva a povinnosti rozšířeny i na fyzické osoby.¹¹

Pokud dojde k situaci, že správní úřad vhodného dodavatele nezbytné dodávky nenalezne, protože žádný dodavatel s takovým předmětem činnosti nemá sídlo na území, které patří do působnosti daného úřadu, nebo takový podnikatel patří do působnosti jiného správního úřadu, v takovémto případě zákon umožňuje přenesení odpovědnosti za zajištění nezbytné dodávky na odborně příslušný ústřední správní úřad, který zajistí potřebnou nezbytnou dodávku v rámci své celostátní působnosti. V případě, že by ani jednání ústředního správního úřadu nebylo úspěšné, zákon stanoví možnost vytvořit položky státních hmotných rezerv, které by měly zajistit nezbytnou dodávku v případě, že jiný způsob zajištění je neproveditelný nebo v porovnání s náklady na vytvoření, ochraňování a obměnu zásob nevhodný. Takto vytvořené položky pro potřeby nouzového hospodářství jsou označovány jako pohotovostní zásoby a jsou hrazeny z běžných rozpočtových prostředků Správy státních hmotných rezerv na pořizování státních hmotných rezerv.¹²

¹⁰ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

¹¹ Horák et al. (2004, s. 193)

¹² Antušák (2007, s. 9)

1.1.3 Systém hospodářské mobilizace

System hospodářské mobilizace je organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

1.1.3.a Mobilizační dodávka

Na základě požadavků ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů zpracuje ústřední správní úřad, kterému zvláštní právní předpis svěřuje pravomoc k jejich řízení (dále jen „objednatel mobilizační dodávky“) plán hospodářské mobilizace.

Objednatel mobilizační dodávky o jejím zajištění uzavře s dodavatelem mobilizační dodávky písemnou smlouvu. Pro zajištění mobilizační dodávky se nepoužije smlouva o uzavření smlouvy budoucí.

Dodavatel mobilizační dodávky je oprávněn podmínit svoje plnění požadavkem na zajištění prokazatelně nezbytných materiálních prostředků, případně na finanční úhradu přípravy mobilizační dodávky, včetně úhrady za uchování výrobních schopností. Tyto výdaje jsou hrazeny z rozpočtové kapitoly Správy státních hmotných rezerv.

Každé uzavření, změnu nebo zrušení smlouvy o mobilizační dodávce oznámí smluvní strany odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu a Správě státních hmotných rezerv.¹³

¹³ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

1.1.3.b Postup po vyhlášení krizového stavu

Dodavatel mobilizační dodávky je povinen přednostně plnit mobilizační dodávku a neprodleně informovat objednatele mobilizační dodávky o všech okolnostech, které by mohly přednostní plnění mobilizační dodávky ohrozit nebo znemožnit.

Objednatel mobilizační dodávky je povinen nahradit dodavateli mobilizační dodávky škodu vzniklou v důsledku prodlení s plněním dodávky, která je předmětem plnění podle jiné smlouvy, pokud dodavatel mobilizační dodávky prokáže, že mu škoda vznikla v přímé souvislosti s přednostním plněním mobilizační dodávky a tento důvod byl jedinou příčinou jeho prodlení s plněním podle jiné smlouvy. Obdobně je objednatel mobilizační dodávky povinen nahradit dodavateli mobilizační dodávky i úrok z prodlení, poplatek z prodlení a smluvní nebo jinou pokutu.¹⁴

1.1.3.c Plán opatření hospodářské mobilizace

Dodavatel mobilizační dodávky je povinen zpracovat plán opatření hospodářské mobilizace. Vybrané údaje tohoto plánu předává objednateli mobilizační dodávky, odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu, Správě státních hmotných rezerv a územně příslušnému krajskému úřadu. Předané údaje je povinen aktualizovat:

- a) v době, kdy není vyhlášen žádný z krizových stavů, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy nastala jejich změna;
- b) v době po vyhlášení krizových stavů neprodleně.¹⁵

¹⁴ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

¹⁵ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

1.1.3.d Subjekt hospodářské mobilizace

Dodavatel mobilizační dodávky může být jmenován subjektem hospodářské mobilizace. V odůvodněných případech na návrh odborně příslušného ústředního správního úřadu může být subjektem hospodářské mobilizace jmenován i dodavatel nezbytné dodávky, který ji zajišťuje pro stav ohrožení státu a válečný stav. Při jmenování subjektu hospodářské mobilizace se zkoumá, zda mu jeho ekonomická situace a technické předpoklady umožní plnit mobilizační nebo nezbytnou dodávku v požadovaných termínech a kvalitě a zda splní požadavky kladené na ochranu utajovaných informací podle zvláštního právního předpisu.

Subjekt hospodářské mobilizace je jmenován a odvolán rozhodnutím předsedy Správy státních hmotných rezerv. Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, postupuje se v řízení o jmenování a odvolání subjektu hospodářské mobilizace podle správního řádu. Řízení o jmenování subjektu hospodářské mobilizace je možné zastavit rovněž v případě, že účastník řízení ani po opakované výzvě nepředložil potřebné důkazy nebo v průběhu řízení byl zrušen podle zvláštního právního předpisu.

Subjektu hospodářské mobilizace vydá Správa státních hmotných rezerv (dále jen „Správa“) osvědčení o jmenování, kterým se prokazuje třetím osobám při uplatnění svých práv. Osvědčení je veřejnou listinou. Osvědčení je jeho držitel povinen vrátit Správě státních hmotných rezerv nejpozději do 30 dnů poté, co rozhodnutí předsedy Správy státních hmotných rezerv o odvolání subjektu hospodářské mobilizace nabylo právní moci. Při zrušení právnické osoby nebo po smrti podnikající fyzické osoby je likvidátor, právní nástupce nebo dědic povinen vrátit osvědčení ve stejné lhůtě.

Důvodem pro odvolání subjektu hospodářské mobilizace jsou tyto skutečnosti:

- a) smlouva podle § 13 odst. 2 zákona o HOPKS pozbude účinnosti;
- b) je vydáno usnesení příslušného soudu o prohlášení konkursu na majetek dodavatele mobilizační dodávky;
- c) právnická osoba byla zrušena podle zvláštního právního předpisu nebo podnikající fyzická osoba zemřela.

1.1.3.e Postavení subjektu hospodářské mobilizace

Subjekt hospodářské mobilizace je osvobozen od povinnosti poskytnout věcné prostředky stanovené zvláštním právním předpisem a je oprávněn v souladu s plánem opatření hospodářské mobilizace požadovat pro své zaměstnance zajišťující mobilizační dodávku zproštění mimořádné služby. Subjekt hospodářské mobilizace uplatní v době před vyhlášením krizových stavů u příslušného orgánu krajského úřadu požadavek na zajištění pracovních sil a věcných prostředků nezbytných pro splnění mobilizační dodávky.¹⁶

1.1.4 Použití státních hmotných rezerv

Legislativně právní vymezení státních hmotných rezerv přesně upravuje § 4, odst. 1. zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv. Tato právní norma člení z hlediska účelu státní hmotné rezervy na:

- hmotné rezervy,
- mobilizační rezervy,
- pohotovostní zásoby,
- zásoby pro humanitární pomoc.¹⁷

Tvorba státních hmotných rezerv je součástí krizových plánů.

1.1.4.a Hmotné rezervy

V rámci Správy zodpovídá za hmotné rezervy Odbor hmotných rezerv, hlavní náplní tohoto odboru je výkon práva hospodaření k hmotným rezervám státu

¹⁶ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

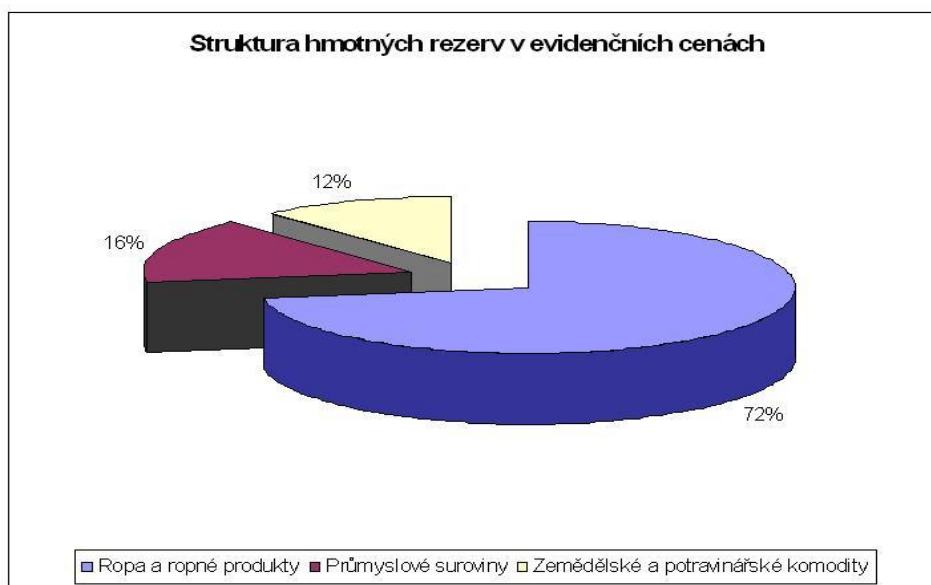
¹⁷ Zákon č. 97/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o působnosti Správy státních hmotných rezerv

a zajišťování veškeré koncepční a realizační činnosti spojenou zejména s tvorbou, ochraňováním a používáním těchto rezerv. Hmotné rezervy tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky určené pro zajištění obrany a obranyschopnosti, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu a mají povahu strategických zásob. Zejména se jedná o základní surovinové vstupy pro petrochemii, metalurgii, chemický, textilní a potravinářský průmysl.¹⁸

Hmotné rezervy skladuje Správa ve vlastních skladových základnách Správy a u podnikatelských subjektů v České republice na základě smluvního ujednání.¹⁹

V současné době je hlavní položkou hmotných rezerv ropa a ropné produkty, které tvoří v současné době 72 % celkové evidenční hodnoty (obr. 1).

Hmotné rezervy tvoří 90 % celých státních hmotných rezerv.



Obrázek č. 1 - Pramen: struktura hmotných rezerv - internetové stránky SSHR

¹⁸ http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/odbor_hmotnych_rezerv.aspx (dne 26.4.2010)

¹⁹ http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/odbor_hmotnych_rezerv.aspx (dne 26.4.2010)

1.1.4.b Mobilizační rezervy

Mobilizační rezervy tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.²⁰

Mobilizační rezervy lze použít i v systému nouzového hospodářství a to na základě rozhodnutí vlády České republiky, která ho vydá svým usnesením.²¹

Proto, aby mobilizační rezervy mohly bezprostředně splnit účel, pro který byly vytvořeny jsou, obvykle uloženy u dodavatele hospodářské mobilizace.²²

1.1.4.c Pohotovostní zásoby

Pohotovostní zásoby tvoří vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, kterou nelze zajistit obvyklým způsobem.²³

Pohotovostní zásoby jsou určeny pro 24 typových krizových situací. Mezi pohotovostní zásoby patří:

- mostní konstrukce,
- prostředky pro technickou obnovu železnic,
- přístroje pro náhradní televizní a rozhlasové vysílání,
- náhradní zdroje elektrické energie,
- zařízení pro likvidaci nákaz rostlin a zvířat,
- léky a zdravotnický materiál, úpravny vody a cisterny na pitnou vodu,

²⁰ Zákon č. 97/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o působnosti Správy státních hmotných rezerv

²¹ Antušák (2007, s. 40)

²² Horák et al. (2004, s. 195)

²³ Zákon č. 97/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o působnosti Správy státních hmotných rezerv

- čerpadla různých typů, vysoušeče,
- protipovodňové stěny,
- hasiva, ale i přidělové lístky nebo karty pro čerpání pohonných hmot.²⁴

1.1.4.d Zásoby pro humanitární pomoc

V souladu s § 12 zákona o HOPKS vytvořila Správa zásoby pro humanitární pomoc. V souladu se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení jsou zásoby pro humanitární pomoc součástí zajištění humanitární pomoci postiženým osobám a jsou poskytovány státem po vyhlášení krizového stavu, na správním území zasaženém krizovou situací. Zásoby pro humanitární pomoc se poskytují postiženým osobám bezplatně.²⁵

Správa státních hmotných rezerv zabezpečuje:

- pořízení,
- skladování,
- ochraňování a přepravu zásob humanitární pomoci k vyžadujícímu správnímu úřadu.

Vyžadující správní úřad zodpovídá:

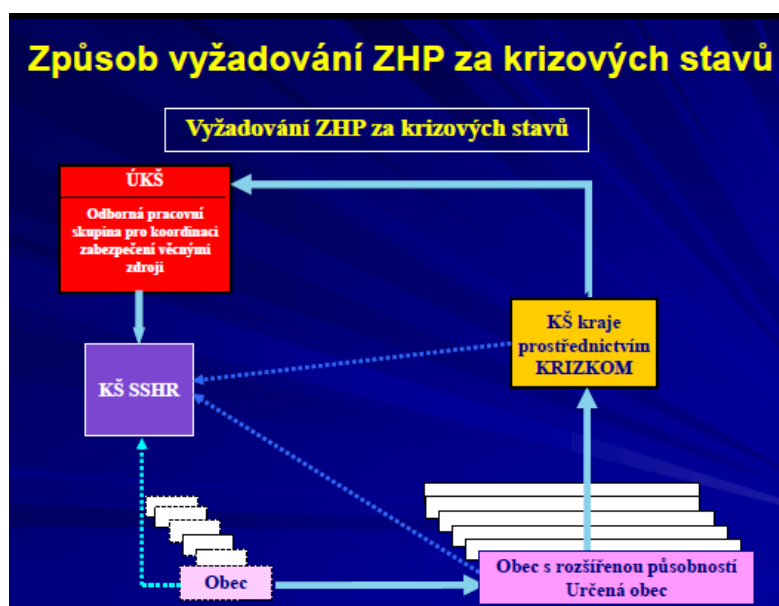
- za převzetí,
- přidělení postiženým osobám,
- zamezení zneužití zásob pro humanitární pomoc.

²⁴ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/112/2006/srpen/zizka.html> (30.3.2010)

²⁵ Horák et al. (2004, s. 195)

Zásoby pro humanitární pomoc slouží pro první 3 dny krizové situace k zajištění nezbytných životních potřeb fyzických osob, které vlivem krizové situace zůstaly bez potřebných věcných prostředků nutných k přežití a které nebyly evakuovány.

Vyžádání zásob humanitární pomoci (obr. 2) se předpokládá v situacích, kdy příslušný správní úřad není schopen poskytnout potřebnou pomoc z vlastních zdrojů. Vyžádání se provádí formou písemného požadavku potvrzeného statutární osobou, předloženého k rozhodnutí a realizaci Správě cestou situačního centra (SITCEN) Ústředního krizového štábu (ÚKŠ). Písemný požadavek se zároveň posílá Správě, která zpětně informuje vyžadující správní úřad o jeho obdržení a zajistí společné definitivní upřesnění požadavku.²⁶



Obrázek č. 2 - Pramen: zásoby pro humanitární pomoc Správy - Ing. Miroslav Novák, přednáška Správy.

²⁶ http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/zasoby_humanitarni_pomoc.aspx (dne 3.5.2010)

Současný stav zásob pro humanitární pomoc

Současný stav, tak jak je prezentován na internetových stránkách Správy.

Celkové složení a množství zásob pro humanitární pomoc

- Dávka potravin a osobních potřeb 4 500 ks.
- Náhradní oděv a obuv 1 500 souprav.
- Spací pytel 1 500 ks.
- Balená pitná voda 13 500 l.

Zásoby pro humanitární pomoc jsou rozloženy ve třech skladech:

Sklad A – závod SSHR OPAVAN – Opava.

Sklad B – závod SSHR BUTAS – Jičín.

Sklad C – sklad SSHR – Plzeň.

V každém skladu je:

- Dávka potravin a osobních potřeb 1 500 ks.
- Náhradní oděv a obuv 500 souprav.
- Spací pytel 500 ks.
- Balená pitná voda 4 500 l.

Osobní souprava

- potraviny, nápoje a hygienické potřeby pro jednu osobu na 1 den (celkem pro 1 500 osob na 3 dny),
- záruční doba 2 roky,
- odpovídá mezinárodním standardům STANAG,
- zabaleno v jedné soupravě a chráněno fólií.

Osobní souprava obsahuje

Tři denní dávky potravin ve složení dvě hlavní jídla ve třech variantách, játrovou paštiku, lunch meat, suchary nahrazující chléb, porcovaný džem, kávový extrakt, porcovaný čaj, cukr, instantní nápoj, multivitaminový instantní ovocný nápoj, čokoládu, žvýkačky a sůl.

Hygienické prostředky

- toaletní papír,
- sáčky z PVC,
- hygienické ubrousky a mýdlo.

Ostatní potřeby

Ostatní potřeby skládající se z umělohmotných jídelních příborů ke každému hlavnímu jídlu, lihového vaříče, suchého líhu, zápalek, svíčky a nádoby na přípravu nápojů o obsahu 250 ml.

Spací pytel UNI vzor 67 je balen po 25 ks v paletě S 1000, hmotnost palety 178 kg.

Náhradní oděv a obuv – letní varianta (obr. 3)

- plášť do deště,
- boty gumové,
- blůza a kalhoty pracovního oděvu,
- tenisky,
- nátělník,
- ponožky,

- rukavice bez vložky.
- rukavice gumové.²⁷



Obrázek č. 3 - Pramen: Náhradní oděv a obuv – letní varianta je balena po 25 soupravách v paletě S 1000 – internetové stránky Správy.

Náhradní oděv a obuv – zimní varianta (obr. 4)

- plášť do deště,
- boty gumové,
- blůza a kalhoty prošívané,
- boty pracovní kožené,
- nátělník,
- ponožky,

²⁷ http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/zasoby_humanitarni_pomoc.aspx (dne 3.5.2010)

- rukavice s vložkou,
- rukavice gumové.²⁸



Obrázek č. 4 - Pramen: Náhradní oděv a obuv – zimní varianta je balena po 15 soupravách v paletě S 1000 – internetové stránky Správy.

Aktuální struktura zásob pro humanitární pomoc²⁹

V současné době dochází k obměně zásob humanitární pomoci. Tato změna byla prezentována dne 21.04.2010 pracovníky Správy na pracovním shromáždění pracovníků krizového řízení obcí s rozšířenou působností v zařízení Sázava.

Zásoby pro humanitární pomoc – aktuální stav

- 9 000 ks humanitární balíčků,
- 4 500 ks konzervovaných dávek,
- 20 000 ks přikrývek,

²⁸http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/zasoby_humanitarni_pomoc.aspx (dne 3.5.2010)

²⁹ Novák, Prezentace, Zásoby pro humanitární pomoc Správy státních hmotných rezerv (ze dne 21.4.2010)

- 1 500 ks spacích pytlů,
- 13 500 l balené pitné vody,
- 1 000 souprav pracovních oděvů.

Humanitární balíček

Správa speciálně vyvinula humanitární balíček pro zajištění nezbytných životních potřeb fyzických osob, které vlivem krizové situace zůstaly bez potřebných věcných prostředků nutných k přežití a které nebyly evakuovány. Tento balíček musí odpovídat všem standardům.

Obsah humanitárního balíčku (obr. 5)

- základní léčiva a zdravotnický materiál,
- základní hygienické prostředky,
- 0,5 litru pitné vody,
- chemický prostředek na přípravu 10 litrů pitné vody,
- prostředky pro ohřev a konzumaci stravy,
- záchrannou fólii, pláštěnku,
- další položky.



Obrázek č. 5 - Pramen: složení humanitárního balíčku - Ing. Miloslav Novák, přednáška Správy.

Humanitární balíček se používá samostatně nebo společně s konzervovanou dávkou potravin. K použití je připraveno 9 000 ks.

Složení humanitárního balíčku (obr. 5), (příloha č. 3)

- zdravotní sada,
- hygienická sada,
- sada na vaření,
- obal + krabice (slouží pro uložení jednotlivých komponentů humanitárního balíčku a následně k přípravě pitné vody),
- záchranná fólie,
- sada na přípravu pitné vody,
- pitná voda k okamžité spotřebě,
- osobní bezpečnostní sada.

Zdravotní sada

- Panadol – léčivý přípravek na bolesti 10 tabl.
- Loperon – léčivý přípravek proti průjmům 10 tabl.
- Ajatin 50 ml – dezinfekční prostředek 1 ks.
- Náplast dělená 6 x 2 mm 10 ks.
- Šátek trojcípý 1 ks.
- Gáza sterilní 7,5 x 7,5 cm.
- Rukavice nesterilní 1 pár.
- Zavírací špendlík 2 ks – nová položka.
- Klickbox – plastová krabička 180 x 130 x 60 mm 1 ks – nová položka.

Sada na přípravu pitné vody

- Aqua steril 1 ks (obsahuje 5 náplní, možnost přípravy 5 x 2 l pitné vody).
- Pro přípravu pitné vody lze použít obalovou krabici 25 x 20 x 10 cm.

Hygienická sada

- Mýdlo antibakteriální 100 g 1 ks.
- Papírové kapesníky 4 ks.
- Ubrousek hygienický osvěžující 3 ks.
- Gumičky 3 ks.

Sada na vaření

- Vaříč na tuhý líh 1 ks.
- Tuhý líh 12 ks.
- Hrnek 1 ks.
- Zápalky 1 ks.
- Svíčka kelímek 3 ks.
- Příbor plastový 2 ks.

Příslušenství:

- Sáček z PE 1 ks.
- Klipový sáček z PE 5 ks.
- Sáček na kontaminované potraviny 2 ks.
- Krabice 25 x 20 x 10 cm 1 ks.
- Vnější obal – pevnostní fólie bílá 1 ks.
- Seznam komponentu v balíčku 1 ks.

Osobní bezpečnostní sada – nová položka

- Izotermická záchranná fólie 1 ks.
- Pitná voda 125 ml 4 ks.
- Pláštěnka 1 ks.
- Tužka 1 ks.
- Poznámkový blok 1 ks.
- Píšťalka 1 ks.

- Provázek (2 m) 1 ks.
- Svíčka kelímek 3 ks.
- Rukavice nesterilní 1 pár.

Záchranná fólie

- Stříbrno - zlatá 140 x 220 cm.
- Voděvzdorná s opakovaným použitím.
- Zadržuje až 90 % tělesné teploty.
- Odráží teplo, které vyzařuje člověk a chrání před prochlazením.
- Odráží tepelnou energii a zabraňuje přehřátí.
- Reflexní povrch zabezpečuje vysokou viditelnost.

Obalový materiál

Plastový obal s víkem o objemu 6 litrů, použitelný na tekutiny s odnosným držadlem a s víkem opatřeným pojistkou, se stupnicí pro odměření 2 a 4 litrů vody. Víko umožňuje opakované uzavření a je opatřeno pojistkou. Obal je z polypropylénu, je zdravotně nezávadný, vhodný pro uchování pitné vody.

Konzervovaná dávka potravin

Speciálně vyvinuta pro potřeby Armády České republiky. Je plně kompatibilní s potravinovými dávkami používanými armádami NATO. Zabezpečuje stravovací potřeby jednotlivce na 24 hodin. Obsahuje i prostředky na tepelnou úpravu pokrmů a hygienické pomůcky. Lze jí použít samostatně nebo společně s hygienickým balíčkem. Průměrná energetická hodnota: 13 900 kJ. Použitelnost 24 měsíců.

Průměrné nutriční hodnoty:

- Bílkoviny 103 g.
- Tuky 132 g.
- Sacharidy 409 g.
- Vitamin C 90 mg.

Doprava zásob humanitární pomoci³⁰

Po obdržení požadavku Správa zajistí dopravu na vyžádané zásoby humanitární pomoci na místo určení do 24 hodin. Vyložení zásob humanitární pomoci a distribuci zajišťuje příjemce. Příjemce na přijímacích dokladech potvrdí převzetí zásob humanitární pomoci. Doklad o předání zásob humanitární pomoci fyzickým osobám je povinen uchovat.

Příprava ze strany příjemce zásob humanitární pomoci

Zásoby humanitární pomoci jsou přepravovány na paletách EURO. Osobní souprava a balená voda jsou naloženy v jedné vrstvě. K vykládce postačí boční rampa a ruční nízkozdvihový vozík.

Palety se spacími pytli a příkrývkami jsou uloženy na paletách S 1000 a jsou naloženy ve dvou vrstvách. Příjemce musí zajistit k vykládce mechanizační prostředek (např. vysokozdvihový vozík s nosností 1 tuna).

Doprovod řidiče přepravujícího zásoby humanitární pomoci v místě krizového stavu zajišťuje správní úřad.

Požadavek na poskytnutí zásob humanitární pomoci musí obsahovat:

- Název vyžadujícího správního úřadu.
- Množství a druh vyžadovaných ZHP (podle počtu postižených osob).

³⁰ http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/zasoby_humanitarni_pomoc.aspx (dne 3.5.2010)

- Místo a čas převzetí ZHP u vyžadujícího správního úřadu.
- Jméno a telefonní spojení na osobu, která upřesní požadavek a dovezené ZHP převezme.
- Datum a čas podání požadavku.
- Číslo faxu na SSHR: +420 251 510 314.³¹

Spojení na situační centra:

Odbor stálých směn Společného operačního centra MO ČR - SOC, telefonní spojení: 973 212 070, 973 212 071, 973 212 000, fax: 973 217 182, 973 212 076, E-mail: soc@army.cz. Informační a situační centrum MV ČR - SIC, tel. 974 833 235, fax: 974 833 508, E-mail: sim@mvcz.cz.³²

1.1.5 Výstavba a údržba infrastruktury

Požadavky na výstavbu infrastruktury vyplývají z krizových plánů. Infrastrukturou k přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy jsou:

1. stavby určené pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy ve vlastnictví České republiky, k nimž má právo hospodaření správní úřad,
2. stavby sloužící pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy, k nimž má Česká republika zřízeno věčné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob,
3. technické zabezpečení staveb podle bodu 1 vnitřními rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí, počínaje přípojkou k veřejnému rozvodu těchto sítí,
4. technologické vybavení staveb podle bodu 1,

³¹ http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/zasoby_humanitarni_pomoc.aspx (dne 3.5.2010)

³² http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/zasoby_humanitarni_pomoc.aspx (dne 3.5.2010)

5. pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu staveb podle bodu 1.³³

Požadavky na výstavbu nových objektů infrastruktury k zajištění hospodářských opatření pro krizové stavy, jejichž výstavba má být hrazena z rozpočtové kapitoly Správy státních hmotných rezerv, uplatní ústřední správní úřad u Správy státních hmotných rezerv. Údržbu objektů infrastruktury zajišťuje správní úřad, který k nim má právo hospodaření.³⁴

1.1.6 Regulační opatření³⁵

Regulační opatření slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

Regulační opatření mohou být přijata jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak. Mohou být vyhlášena jen na nezbytně nutnou dobu. K jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů.³⁶

Podle zákona jsou regulační opatření členěna do dvou základních skupin:

- Vláda, guvernér České národní banky.
- Hejtmán kraje, starosta obce s rozšířenou působností nebo určené obce.

³³ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

³⁴ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

³⁵ Metodické pokyny pro přípravu a realizaci regulačních opatření v systému HOPKS (2006, s. 4)

³⁶ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

1.1.6.a Vláda, guvernér České národní banky

Vláda může vyhlásit regulační opatření za všech krizových stavů. Může přijímat i ta opatření, která jsou ve stavu nebezpečí vyhrazena hejtmanovi kraje nebo starostům obcí.³⁷ Guvernér České národní banky může samostatně vyhlásit opatření za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Regulační opatření vyhlášená vládou, budou realizována zejména při krizových situacích, které postihnou celé nebo převážnou část území České republiky nebo když současně výrazně postihnou i území několika sousedních států. V takových případech bude nutné, aby tato regulační opatření připravovaly a organizovaly ústřední správní úřady. Vzhledem k charakteru takových možných krizových situací (narušení dodávek ropy; narušení dodávek potravin; hromadné nákazy; obrana státu atd.) lze také předpokládat, že jejich vzniku bude předcházet delší časové období, což nám při správné analýze vývoje ohrožení umožní dostatek času na spolehlivou organizaci a zajištění potřebných regulačních opatření.

Za přípravu regulačních opatření vyhlášených vládou je v okruhu své působnosti odpovědný odborně příslušný ústřední správní úřad nebo Česká národní banka. Přitom musí dbát na to, aby příslušné zákony upravující regulaci ve specifických oblastech umožňovaly jejich bezproblémovou realizaci za krizových stavů. Na realizaci regulačních opatření vyhlášených vládou se budou krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností a určených obcí podílet.³⁸

1.1.6.b Hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností nebo určené obce

Hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností a starosta určené obce mohou vyhlásit regulační opatření za stavu nebezpečí.

³⁷ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

³⁸ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

Krizové situace, které postihly Českou republiku ve dvou posledních desetiletích, nezasáhly svým plošným rozsahem celé území státu, a i když postihly několik krajů najednou, tak nezasáhly celé jejich území. Jednalo se o krizové situace způsobené přírodními živly a jejich vzniku předcházelo jen krátké období. Tato skutečnost naznačuje, že pozornost je třeba věnovat zejména přípravě regulačních opatření vyhlášených hejtmany krajů (starosty obcí), aby jejich realizace byla koordinovaná, rychlá, bezprostřední a včasná a dostatečně účinná.

Okruh regulačních opatření, která mohou být vyhlášena, je vymezen zákony. K tomu, aby přijatá regulační opatření byla účinná, je nutné je připravovat v rámci krizového plánování. Dokumentace pro zajištění regulačních opatření se stává součástí krizového plánu.

Příprava regulačních opatření musí být propracována do té míry, aby bude-li to za krizových stavů nezbytné, umožnila jejich vyhlášení (vláda, hejtmán kraje, starosta obce s rozšířenou působností a starosta určené obce) bezproblémové zavedení a efektivní použití. Příprava zahrnuje:

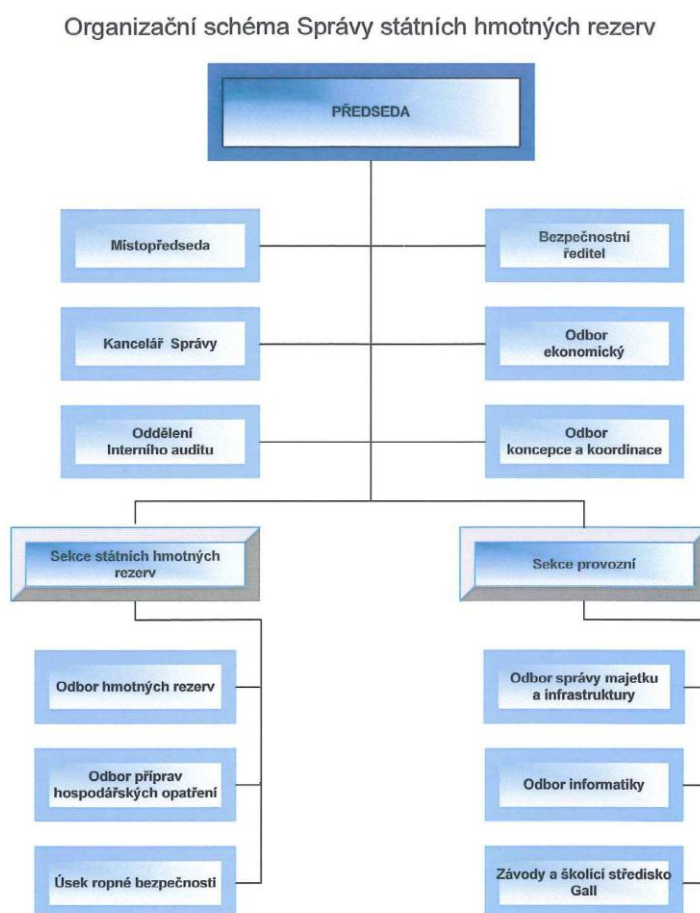
- a) část legislativní - příprava nezbytných právních podmínek pro jejich vyhlášení,
- b) část metodická a organizační - příprava, zabezpečení a použití regulačních opatření,
- c) část materiální - materiální zabezpečení nezbytně nutné k zavedení příslušného regulačního opatření (např. tisk přidělových poukázek apod.).³⁹

³⁹ Metodické pokyny pro přípravu a realizaci regulačních opatření v systému HOPKS (2006, s. 4)

1.2 Správa státních hmotných rezerv

Správa státních hmotných rezerv je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv.

V čele Správy je předseda, kterým je v současnosti Ing. Ladislav Zabo. Předsedu Správy jmenuje a odvolává vláda. Zásady činnosti Správy a zásady její organizace (obr. 6) stanoví Statut Správy státních hmotných rezerv schválený usnesením vlády ze dne 3. prosince 2001 č. 1293.⁴⁰



Obrázek č. 6 - Pramen: Organizační schéma – internetové stránky Správy.

⁴⁰http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/pusobnost_sshr.aspx (dne 4.5.2010)

1.2.1 Právní předpisy vztahující se k činnosti Správy státních hmotných rezerv

Přehled nejdůležitějších právních předpisů vztahujících se k činnosti SSHR:

- zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy), ve znění zákona č. 560/2004 Sb.;
- vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 452/2002 Sb., kterou se stanoví seznam a přesná specifikace ropy, ropných poloproduktů a vybraných ropných produktů, jež lze skladovat v nouzových zásobách ropy, dále způsoby výpočtu výše nouzových zásob ropy a podmínky pro jejich skladování;
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů;
- vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy;
- znění vyhlášky č. 542/2002 Sb.;
- zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů;

- zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění zákona č. 110/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška Ministerstva financí č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, ve znění vyhlášky č. 569/2006 Sb.;
- Mezinárodní energetický program (IEP) Mezinárodní energetické agentury zemí OECD (IEA) – Sdělení 46/2001 Sbírký mezinárodních smluv Ministerstva zahraničních věcí o přístupu ČR k Dohodě o mezinárodním energetickém programu.⁴¹

Hlavní poslání Správy definují zákony:

- č. 97/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o působnosti Správy státních hmotných rezerv;
- č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů;
- č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).

V nich jsou určeny činnosti pro:

- oblast hospodářských opatření pro krizové stavy,
- oblast státních hmotných rezerv,

⁴¹ <http://www.sshr.cz/prPred.htm> (22.3.2010)

- oblast nouzového zabezpečení České republiky ropou a ropnými produkty (ropná bezpečnost).⁴²

1.2.2 Oblast hospodářských opatření

Oblast hospodářských opatření

Oblast hospodářských opatření pro krizové stavy mají ve své kompetenci vybrané odbory správy státních hmotných rezerv. Činnost jednotlivých odborů bude popsána níže.

Odbor koncepce a koordinace hospodářských opatření

Odbor koncepce a koordinace hospodářských opatření plní následující úkoly:

- zpracovává koncepci Správy státních hmotných rezerv v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy a organizuje přípravu politiky informační podpory pro tato opatření;
- koordinuje činnost odborných orgánů ministerstev, jiných správních úřadů a územních samosprávných celků při tvorbě a realizaci celostátní politiky hospodářských opatření pro krizové stavy;
- kontroluje přípravu a prověřuje účinnost plánovaných hospodářských opatření pro krizové stavy u správních úřadů a provádí u orgánů územní samosprávy dozor výkonu státní správy v této oblasti;
- zpracovává věcné návrhy normativních aktů v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy;
- zajišťuje odborné profesní vzdělávání pracovníků orgánů krizového řízení v daném oboru;

⁴² <http://www.sshr.cz/pusobnost.htm> (22.3.2010)

- organizuje analytickou činnost za oblast hospodářských opatření pro krizové stavy a poskytuje metodickou pomoc příslušným útvarům ústředních správních úřadů a územních samosprávných celků při přípravě obecně závazných normativních aktů upravujících tuto problematiku;
- plní funkci kontaktního místa pro systém priorit a alokací zdrojů a zajišťuje spolupráci s Výborem pro průmyslové plánování NATO.⁴³

Odbor příprav hospodářských opatření

Tento odbor zpracovává koncepci Správy státních hmotných rezerv v oblastech:

- tvorby,
- plánování,
- ochraňování,
- skladování mobilizačních rezerv,
- pohotovostních zásob a zásob pro humanitární pomoc.

Odbor příprav hospodářských opatření v systému hospodářských opatření pro krizové stavy ve spolupráci s ústředními správními úřady zpracovává plány vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti České republiky a koordinuje použití mobilizačních rezerv, pohotovostních zásob a zásob pro humanitární pomoc za krizových stavů. Zajišťuje v součinnosti s Ministerstvem vnitra České republiky poskytování materiální humanitární pomoci do zahraničí a převzetí této pomoci darované České republice. Jmenuje subjekty hospodářské mobilizace. Vyhodnocuje účelnost, efektivnost a zabezpečení nezbytných dodávek a podílí se na koordinaci při jejich zadávání. Provádí kontrolu u správních úřadů a subjektů hospodářské mobilizace přípravy hospodářských opatření pro krizové stavy a prověřuje jejich

⁴³ <http://www.sshr.cz/okk.htm> (dne 26.3.2010)

účinnost. Koordinuje oblast operační přípravy státního území a Národní systém reakce na krize v podmínkách Správy. Provádí nákup, prodej, obměny, záměny, pronájem, půjčky, financování, uvolnění, skladování a ochraňování mobilizačních rezerv, pohotovostních zásob a zásob pro humanitární pomoc. Na smluvním základě zabezpečuje jejich ochraňování a stanovuje technické podmínky pro jejich skladování a použití za krizových situací. Kontroluje jejich dodržování. Zpracovává návrhy právních předpisů v systému hospodářských opatření pro krizové stavy.⁴⁴

1.2.3 Členění státních hmotných rezerv⁴⁵

Členění státních hmotných rezerv

Správa zabezpečuje financování, záměnu, obměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu státních hmotných rezerv. Podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování.

Státní hmotné rezervy se z hlediska účelu člení na:

1.2.3.a Hmotné rezervy

Hmotné rezervy, které tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky. Hmotné rezervy jsou určeny pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

1.2.3.b Mobilizační rezervy

Což jsou vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.

⁴⁴ <http://www.sshr.cz/oph.htm> (dne 26.3.2010)

⁴⁵ http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/logistika_rezerv.aspx (dne 4.5.2010)

1.2.3.c Pohotovostní zásoby

Jsou určeny k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů. Tvoří je vybrané základní materiály a výrobky, kterou nelze zajistit obvyklým způsobem. Pohotovostní zásoby jsou začleněny do systému nouzového hospodářství.

1.2.3.d Zásoby pro humanitární pomoc

Zásoby pro humanitární pomoc tvoří vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené.

1.2.4 Ropná bezpečnost⁴⁶

1.2.4.a Oddělení ropné bezpečnosti a statistiky

Oddělení ropné bezpečnosti a statistiky je útvar pro plánování krizových opatření pro období stavů ropné nouze vzniklých z omezení nebo zastavení dodávek ropy a ropných produktů do ČR a pro realizaci mezinárodní spolupráce v tomto ohledu. V oblasti krizové připravenosti spolupracuje s odbornými útvary orgánů státní správy a s českým ropným průmyslem. Udržuje na pracovní úrovni styk se sekretariátem, pracovními výbory a skupinami Mezinárodní energetické agentury (IEA) zemí OECD, příslušnými pracovními výbory a generálními ředitelstvími Evropské komise a příslušnými pracovními výbory a agenturami NATO. Připravuje a řídí metodické nácviky řešení stavů ropné nouze, účastní se cvičení řízených mezinárodními organizacemi, jichž je ČR členem.⁴⁷

⁴⁶ <http://www.pro-energy.cz/clanky2/4.pdf> (dne 2.4.2010)

⁴⁷ <http://www.sshr.cz/usekRopneBezpecnosti.htm> (dne 29.3.2010)

1.2.4.b Nouzové zásoby ropy a ropných produktů

Nouzové zásoby ropy a ropných produktů zaručují bezpečnost České republiky. Garantem ve vytváření a udržování nouzových zásob ropy a ropných produktů (nouzové zásoby) pro potřeby České republiky v případě omezení, nebo zastavení dodávek ropných produktů je Správa. Nouzové zásoby umožňují vykrýt tento nedostatek a zabránit tak rozsáhlým škodám v národním hospodářství.

Nouzové zásoby ropy se vytvářejí a udržují v souladu se zákonem č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy a vyhláškou č. 452/2002 Sb. Nouzové zásoby jsou financovány ze státního rozpočtu a jsou ve vlastnictví státu. Povinnost udržovat nouzové zásoby ropy a ropných produktů vyplývá z členství České republiky v Evropské unii a Mezinárodní energetické agentuře zemí OECD. Podle kalkulace Mezinárodní energetické agentury OECD mají nouzové zásoby pokrývat minimálně 90 dní čistého dovozu, nebo podle kalkulace Evropské unie minimálně 90 dní vnitřní spotřeby vybraných ropných produktů předchozího roku.

Zkušenosti s dodávkami ropy do České republiky z minulého období ukazují, že disponibilní zásoby ropy a ropných produktů je potřeba zvýšit na 120 dní. Vláda České republiky proto uložila Správě připravit věcnou i právní analýzu možného zapojení podnikajících fyzických a právnických osob do skladování nouzových zásob ropy.

1.2.4.c Čerpání nouzových zásob ropy

V případě, že trvale poklesnou dodávky ropy a ropných produktů do České republiky a za stavu ropné nouze vyhlášené vládou České republiky budou výrobci, dovozci a distributoři nadále používat ropu a ropné produkty z vlastních zdrojů a vlastních zásob pro pokrytí svých potřeb. V případě, že vláda České republiky svým nařízením vyhlásí stav ropné nouze, může používání vlastních zdrojů a zásob

množstevně omezit. Vláda může zakázat vývoz ropy a ropných produktů a omezit spotřebu obyvatel.

Předpoklad pro použití nouzových zásob je v době, kdy zásoby u zpracovatelů a distributorů jsou vyčerpány a zdroje budou vyčerpány nebo se stanou nedostupné. Vláda České republiky na návrh předsedy Správy rozhoduje o použití nouzových zásob ropy.

1.2.4.d Skladování nouzových zásob ropy a ropných produktů

Zásoby ropy a ropných produktů skladuje Správa u tzv. ochraňovatelů. Ochraňovatelé jsou právnické osoby, které mají potřebná povolení pro skladování, přepravu a manipulaci s ropou a pohonnými hmotami. 95 % nouzových zásob ropy ochraňuje MERO ČR, a.s. Nejmodernější tankoviště ropy v Evropě je u Nelahozevsí.

ČEPRO, a.s. je hlavním ochraňovatelem nouzových zásob pohonných hmot a těžkých topných olejů.

Za bezpečnost zásob, jejich ochranu před zcizením či poškozením, jakož i za udržení jejich kvality s platnými normami předpisy zodpovídají ochraňovatelé.

1.2.4.e Praktický význam nouzových zásob ropy

Nouzové zásoby ropy a ropných produktů zabezpečují v případě nedostatku ropy České republice adekvátně reagovat na vzniklou situaci. Toto se potvrdilo v nedávné minulosti, kdy bylo sníženo čerpání ropy do České republiky ropovodem DRUŽBA. I přes tyto výpadky nedošlo k narušení národního hospodářství České republiky. Byl vytvořen časový prostor pro zajištění části dodávek z jiných zdrojů cestou ropovodu IKL.⁴⁸

⁴⁸ <http://www.pro-energy.cz/clanky2/4.pdf> (dne 2.4.2010)

1.2.5 Informační podpora HOPKS

K překonání krizových situací je potřeba včasné mobilizace sil a prostředků, které má příslušný orgán krizového řízení k dispozici. K rychlému a kvalitnímu rozhodnutí je potřebné mít značný rozsah informací, kdy tyto informace je potřeba:

- shromažďovat a ověřovat,
- třídit,
- seskupovat,
- analyzovat.

Výše uvedený postup není možný bez potřebného informačního systému a moderní výpočetní techniky.

Odpovědnost Správy za řešení informační problematiky hospodářských opatření pro krizové stavy je vymezena v § 1 odst. 1 zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů. Do této informační problematiky patří zejména komplexní zajištění informací o zdrojích nezbytných k pokrytí nezbytných dodávek.⁴⁹

1.2.6 IS KRIZKOM

IS KRIZKOM je nástroj informační podpory pro řízené a evidované předávání požadavku na věcné zdroje, které orgány krizového řízení stanovené zákonem č. 240/2000 Sb. potřebují k překonání krizové situace nebo k odstranění jejich následků.⁵⁰

⁴⁹ <http://www.sshr.cz/infSysHOPKS.htm> (dne 2.4.2010)

⁵⁰ <http://www.krizkom.cz/stranky/default.aspx> (dne 10.5.2010)

Dnem 16. dubna 2010 byl zahájen zkušební provoz tohoto informačního systému, který bude ukončen dne 31. prosince 2010. Dnem 1. ledna 2011 bude systém nasazen do běžného provozu.⁵¹

Informační systém KRIZKOM podporuje:

- práci s daty podle územní nebo resortní příslušnosti,
- poskytuje informace o státních hmotných rezervách,
- zobrazuje informace o věcných zdrojích u podnikatelských subjektů zařazených do plánu nezbytných dodávek,
- umožňuje jednotné a jednoznačné zpracování požadavku na věcné zdroje, automatizovaný souhrn požadavků, posuzování uplatněných požadavků (zjištění disponibility věcných zdrojů, které lze zajistit na daném stupni ve správním obvodu orgánu krizového řízení, nebo v jeho odborné působnosti),
- zabezpečuje postoupení požadavků, které na daném stupni nelze zajistit, orgánu krizového řízení vyššího stupně,
- poskytuje notifikace (upozornění) o potřebě řešit požadavek na věcné zdroje (SMS, e-mail),
- průběžně informuje každý článek řízení o stavu řešení požadavku, který uplatnil na vyšším stupni,
- propojuje KŠ ORP, KŠ krajů, KŠ ÚSÚ, ÚKŠ a ochraňovatele SHR a umožňuje vzájemnou komunikaci mezi OPS ÚKŠ a resorty (členy OPS ÚKŠ),
- realizuje předávání požadavku k řešení garantujícímu ÚSÚ a součinnostnímu ÚSÚ,
- umožňuje přijmout návrh řešení od garantujícího ÚSÚ a informuje o řešení zadatele a orgány krizového řízení, které se na řešení požadavku podílely,

⁵¹ http://www.krizkom.cz/Stranky/provozni_informace.aspx (dne 10.5.2010)

- systém umožní poskytnout informaci o nabízené humanitární pomoci nebo materiální zahraniční humanitární pomoci orgánům krizového řízení,
- adekvátní ochranu dat.⁵²

KRIZKOM – Přínos na úrovni obce s rozšířenou působností⁵³

V pohotovostním stavu IS

Umožní přístup k informacím o nezbytných dodávkách z IS ARGIS za Českou republiku a dále k informacím o zásobách pro humanitární pomoc. V pohotovostním stavu (obr. 7) IS KRIZKOM bude 365 dnů v roce. Umožní prohlížet data podle rozsahu oprávnění orgánů krizového řízení.

Pohotovostní stav IS (přístup k datům)

Legenda:
 ANO umožněn bez omezení
 ! podle věcné/územní působnosti
 X neumožněn

Skupina uživatelů	Pohotovostní stav IS (pouze pro čtení)					
	ND	PZ	ZHP	HR	MR	MZHP
ORP	ANO	X	ANO	X	X	X
Kraje	ANO	!	ANO	X	X	X
ÚSÚ	ANO	!	ANO	!	!	X
SSHR	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	X
JSÚ (kromě HZS ČR a GR HZS ČR)	X	X	X	X	X	X
HZS ČR krajů	ANO	!	ANO	X	X	X
GR HZS ČR	ANO	ANO	ANO	X	X	X
Manažeři	X	X	X	X	X	X
Administrátoři	X	X	X	X	X	X
Ochraňovatelé	X	!	!	!	!	X

Obrázek č. 7 - Pramen: Zásoby pro humanitární pomoc Správy - Ing. Miroslav Novák, přednáška Správy.

⁵² <http://www.krizkom.cz/stranky/default.aspx> (dne 10.5.2010)

⁵³ Novák, Prezentace SSHR, KRIZKOM, (dne 21.4.2010)

V aktivním stavu IS

Umožní přístup ke všem informacím z IS ARGIS za Českou republiku, informacím o zásobách pro humanitární pomoc za Českou republiku a informacím o Mezinárodních zásobách pro humanitární pomoc a humanitární pomoci.

V aktivním stavu IS (obr. 8) umožňuje jednoduchým způsobem vytvořit požadavky na věcné zdroje, které ORP na své úrovni nedokáže vyřešit a sledovat stav jejich řešení. A to na:

- Vlastní požadavky na věcné zdroje.
- Požadavky za věcné zdroje za všechny obce na svém správním území (obce 1. a 2. Stupně).

Umožní předat na krizové štáby kraje požadavky na věcné zdroje, které obec s rozšířenou působností není schopna vyřešit ve své působnosti.

Aktivní stav IS (přístup k datům)						
Legenda:						
ANO umožněn bez omezení						
! podle věcné/územní působnosti						
X neumožněn						
Skupina uživatelů	Aktivní stav IS					
	Druh zásob					
	ND	PZ	ZHP	HR	MR	MZHP
KŠ ORP	ANO	X	ANO	X	X	ANO
KŠ Kraje	ANO	!	ANO	X	X	ANO
ÚKŠ (OPŠ)	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
KŠ ÚSÚ	ANO	!	ANO	!	!	ANO
KŠ SSHR	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
JSÚ (kromě HZS ČR a GRH HSZ ČR)	X	X	X	X	X	X
HZS ČR krajů	ANO	!	ANO	X	X	ANO
GRH HZS ČR	ANO	ANO	ANO	X	X	ANO
Manažeři	X	X	X	X	X	X
Administrátoři	X	X	X	X	X	X
Ochraňovatelé	X	!	!	!	!	!

Obrázek č. 8 - Pramen: Zásoby pro humanitární pomoc Správy - Ing. Miroslav Novák, přednáška Správy.

KRIZKOM – Plánované použití v roce 2010

- Cvičení ZÓNA 2010 (22. až 23.09.2010).
- Cvičení ZDROJE 2010 (04.11.2010).

1.2.7 IS ARGIS

Informační systém ARGIS vyvíjí a provozuje Správa, jako hlavní nástroj informační podpory hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti zajišťování věcných zdrojů.

Hlavním cílem je pomoci orgánům krizového řízení od úrovně obecních úřadů s rozšířenou působností, přes úroveň krajských úřadů až po ministerstva a ostatní ústřední správní úřady při plnění povinností uložených:

- zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy,
- zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a
- vyhláškou SSHR č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, v platném znění.

Do informačního systému ARGIS se uživatelé všech výše uvedených úrovní mohou přihlásit přes zabezpečenou komunikaci v prostředí internetu. Výhodou systému je, že technické a programové podmínky na straně uživatele jsou minimální. Provoz centrální internetové verze IS ARGIS byl zahájen 4. června 2001. Informační systém ARGIS umožňuje:

- práci s daty podle územní nebo resortní příslušnosti,
- podporu zpracování tabulkových přehledů Plánu nezbytných dodávek jako nedílné součásti krizového plánu.⁵⁴

⁵⁴ <http://www.argis.cz/stranky/default.aspx> (dne 3.5.2010)

IS ARGIS informačně podporuje:

- a) systém nouzového hospodářství s důrazem na zpracování Plánu nezbytných dodávek,
- b) systém hospodářské mobilizace s důrazem na tvorbu a zpracování související plánovací dokumentace,
- c) zpřístupnění vybraných informací o státních hmotných rezervách určeným orgánům krizového řízení,
- d) vedení evidence objektů z hlediska jejich užitných vlastností a atributů jejich vlastníků a provozovatelů,
- e) proces vytváření, udržování a uvolňování nouzových strategických zásob ropy a ropných produktů na území ČR.

Do systému mají přístup vybrané právnické a podnikající fyzické osoby, které poskytují požadované údaje včetně informací o svých schopnostech dodat předmět nezbytné dodávky. Hasičský záchranný sbor kraje za účelem přípravy na krizové situace vyžaduje, shromažďuje a eviduje údaje od všech uvedených osob v souladu s § 15 odst. 3 zákona č. 240/2000 Sb.⁵⁵

1.2.8 SN KRIZDATA

Pro případ výpadku internetu byl pracovníky Správy státních hmotných rezerv realizován jednoduchý softwarový nástroj KRIZDATA. Tento umožňuje pracovníkům krizového řízení všech stupňů v lokálním režimu prohlížet základní údaje o nezbytných dodávkách a jejich dodavatelích, pořízených v informačním systému ARGIS, a to i mimo prostředí internetu.⁵⁶

⁵⁵ <http://www.sshr.cz/infSysARGIS.htm> (dne 2.4.2010)

⁵⁶ <http://www.sshr.cz/infSysARGIS.htm> (dne 3.4.2010)

1.2.9 Číselník nezbytných dodávek

Číselník nezbytných dodávek je organizačním prostředkem pro sběr informací o nezbytných dodávkách (zdrojích).

Správa pro potřeby informačního systému ARGIS vytvořila Číselník nezbytných dodávek, který umožňuje systematické a pružné zařazování a třídění zdrojů podle požadavku, který vyplynul z procesů krizového řízení.

Číselník nezbytných dodávek umožňuje:

- zadávání potřebných nezbytných dodávek orgány krizového řízení;
- provázání uživatelských potřeb orgánů krizového řízení, tj. výstupů typových a operačních plánů s možnostmi jejich pokrytí reálnými zdroji;
- formulářový sběr údajů od možných dodavatelů nezbytných dodávek (uživatelská jednoduchost a jednoznačnost při vyplňování dat);
- práci s daty - základ uživatelského rozhraní v IS ARGIS.

V informačním systému ARGIS je možno číselník nezbytných dodávek průběžně opravovat a doplňovat podle reálných potřeb procesu krizového plánování.

V současnosti obsahuje číselník nezbytných dodávek 29 základních položek nezbytných dodávek.

Rychlé vyhledávání umožňuje stromová struktura. Každá položka je označena kódem úrovně, který označuje její umístění ve stromové struktuře. (např.: 1. potraviny / 1.1. hotová jídla a polotovary / 1.1.4. polotovary / 1.1.4.2. polotovary v sáčku a suché potravinové směsi).⁵⁷

⁵⁷ http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=438448&p1=26739 (dne 3.4.2010)

1.3 Orgány obce s rozšířenou působností a určených obcí

Obce s rozšířenou působností

Po zrušení okresních úřadů byla jejich působnost přenesena na 205 nově vzniklých obcí s rozšířenou působností, v praxi tzv. trojkové obce. Obce s rozšířenou působností mají i veškeré pravomoci obcí pověřených, kterými zároveň jsou. Jejich legislativně právní vymezení je ustanoveno novelou zákona o obcích, zákon č. 313/2002 Sb., kterým byl měněn a doplňován zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, která je zřídila s účinností od 1. ledna 2003 a současně taxativním výčtem vyjmenovala. Obce s rozšířenou působností převzaly výkon veřejné správy v rámci přenesené působnosti, kterou vykonávaly okresní úřady a která nepřešla na jiné správní úřady.

V případě vyhlášení krizového stavu zákonodárce nerozlišuje obce s rozšířenou působností od ostatních typů obcí.⁵⁸

Určené obce

Určená obec je nový druh obce v rámci krizového řízení, tuto určí Hasičský záchranný sbor kraje v souladu s ustanovením § 15, odst. 4. písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Takové obce mají povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje.

⁵⁸ Horák et al. (2004, s. 310)

1.3.1 Místo a úloha obecního úřadu obce s rozšířenou působností a určené obce v HOPKS

1.3.1.a Plnění krizových opatření a realizace hospodářských opatření

Při plnění krizových opatření a realizaci hospodářských opatření obecní úřad s rozšířenou působností a určená obec:

- připravují a vyhláší regulační opatření a plní úkoly uložené jim krajským úřadem k zajištění nezbytných dodávek;
- požadují u Správy vydání zásob humanitární pomoci fyzickým osobám vážně postižených krizovou situací a odpovídají za jejich přidělení;
- za stavu nebezpečí může starosta obce s rozšířenou působností nebo starosta určené obce v území, pro které byl vyhlášen stav nebezpečí, uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mající místo podnikání nebo sídlo podniku nebo organizační složky v příslušném územním obvodu, povinnost:
 - dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství;
 - skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět;
 - přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.⁵⁹

1.3.1.b Přenesená působnost výkonu státní správy

Přenesenou působností na obce s rozšířenou působností a obce určené v této oblasti se rozumí výkon státní správy, který byl zákonem svěřen orgánu obce.

⁵⁹ <http://www.hzsol.cz/informace/informace-pro-obce/pripravenost-obce-na-reseni-krizovych-situaci/>
(dne 19.04.2010)

Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí zákony a jinými právními předpisy, usneseními vlády, směrnicemi ústředních správních úřadů a opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti. Výkon přenesené působnosti je výkonem státní správy, který stát zákonem svěřil orgánu obce, a proto podléhá kontrole prováděné krajskými úřady a příslušnými ústředními správními úřady, do jejichž působnosti náleží úseky přenesené působnosti vykonávané orgány obcí.

Krajské úřady vykonávají vůči orgánům obcí při výkonu přenesené působnosti metodickou a odbornou pomoc.

1.3.1.c Přenos působnosti na obce s rozšířenou působností a určené obce

Přenos působnosti na obce s rozšířenou působností a určené obce v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy podle zákona o HOPKS zahrnuje konkrétně přenesení následujících činností:

1.3.2 Příprava a vyhlášení regulačních opatření

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů v § 8 určil obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a obci určené v systému hospodářských opatřeních vyhlásit regulační opatření a plnit úkoly jim uložené krajským úřadem k zajištění nezbytných dodávek.⁶⁰

§ 20 zákona o HOPKS přesně definuje regulační opatření takto:

Regulační opatření slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou

⁶⁰ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

Regulační opatření mohou být přijata jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak. Mohou být vyhlášena jen na nezbytně nutnou dobu. K jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů.

Pokud na vyhlášený krizový stav bezprostředně navazuje vyhlášení jiného krizového stavu, může orgán oprávněný k vyhlášení krizového stavu rozhodnout o ponechání některých dříve vyhlášených regulačních opatření v platnosti.⁶¹

§ 21 zákona o HOPKS dává starostovi obce s rozšířenou působností nebo obce určené za stavu nebezpečí nástroj, jak regulačních opatření docílit.

Za stavu nebezpečí může starosta obce s rozšířenou působností nebo starosta obce určené:

- a) uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mající místo podnikání nebo sídlo podniku nebo organizační složky v příslušném územním obvodu povinnost;
- b) dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství;
- c) skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět;
- d) přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.⁶²

⁶¹ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

⁶² Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

1.3.3 Zajištění nezbytných dodávek

§ 8 zákona o HOPKS určil obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a obci určené v systému hospodářských opatření vyhlásit regulační opatření a plnit úkoly jim uložené krajským úřadem k zajištění nezbytných dodávek.

Obecní úřady obce s rozšířenou působností a určené obce zabezpečují úkoly uložené jim krajským úřadem k zajištění nezbytných dodávek, konkrétně stanoví potřebu nezbytných dodávek pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva a podporu výkonu státní správy, provádí výběr vhodných dodavatelů nezbytných dodávek ve svém správním obvodu a připravují smluvní opatření k jejich zajištění v systému nouzového hospodářství.

1.3.4 Vyžádání a přidělení zásob pro humanitární pomoc

Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo obce určené je oprávněn za krizové situace vyžadovat zásoby pro humanitární pomoc. Za přidělení zásob pro humanitární pomoc fyzickým osobám vážně postižených krizovou situací odpovídá starosta obce s rozšířenou působností nebo starosta obce určené. Zásoby, které byly vydány se neuhrazují ani nevracejí.⁶³

1.3.5 Kontrola přípravy a účinnosti hospodářských opatření pro krizové stavy

§ 24 zákona o HOPKS stanoví, že obecní úřady obce s rozšířenou působností a určené obce kontrolují v okruhu své působnosti přípravu a účinnost hospodářských opatření pro krizové stavy.

⁶³ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

2. Cíle a hypotézy

2.1 Cíle práce

Cílem diplomové práce na téma „Hospodářská opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené v této oblasti“ je:

- a) Poskytnout základní obraz o systému hospodářských opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené v této oblasti.
- b) Dotazníkovým šetřením provést průzkum úrovně zpracované dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.
- c) Zpracovat pomůcku k vedení a zpracování požadované dokumentace.

2.2 Hypotézy

Obce s rozšířenou působností nebo obce určené mají zpracovanou dokumentaci týkající se hospodářských opatření pro krizové stavy.

3. Metodika

3.1 Metodika zpracování

Při zpracování diplomové práce na téma „Hospodářská opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené v této oblasti“ jsem použil metody analýzy k zjišťování úrovně zpracované dokumentace týkající se hospodářských opatření pro krizové stavy v obcích s rozšířenou působností nebo obcích určených. Základní podklady byly získány dotazníkovým šetřením. Byl vypracován dotazník, kterým byla zjišťována úroveň zpracované dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Dotazník byl anonymní a obsahoval 21 otázek (příloha č. 1). Průzkum proběhl prostřednictvím internetové dotazníkové služby „Vyplňto.cz“, kam byl dotazník umístěn. Zde rovněž proběhlo automatické vyhodnocení vytvořeného dotazníku, podle zadaných kritérií. Dílčí informace byly zpracovány pomocí metody syntézy.

3.2 Charakteristika zkoumaného vzorku

Výzkum probíhal v období od 28.03.2010 do 09.04.2010 a délka průzkumu byla 287 hodin. Výzkumný soubor tvořilo 205 respondentů z řad pracovníků krizových řízení obcí s rozšířenou působností, nebo obcí určených v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy v rámci celé České republiky. Návratnost dotazníků byla 57 %, což odpovídá 117 respondentům. Těchto 117 dotazníků bylo následně použito pro výzkum.

4. Výsledky

4.1 Vyhodnocení dotazníku

Vyhodnocení dotazníku

Hlavním účelem dotazníkového šetření bylo provést průzkum úrovně zpracované dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Výzkum byl prováděn na všech obcích s rozšířenou působností v rámci České republiky. Dotazník byl určen pro pracovníky krizového řízení těchto obcí.

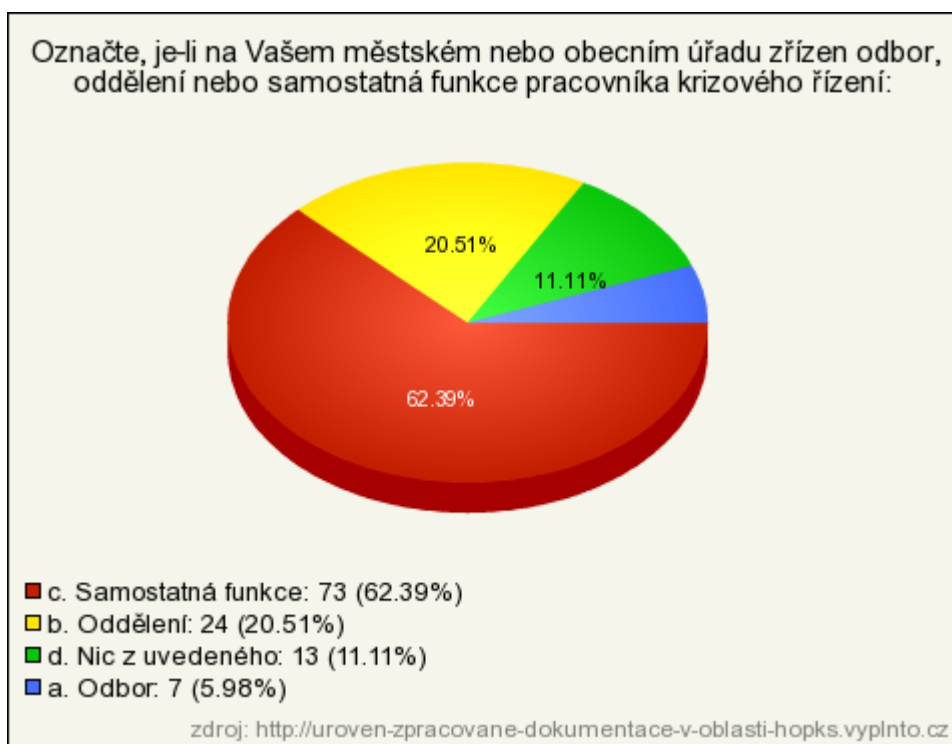
Objektivnost prováděného výzkumu byla přímo závislá na četnosti vyplněných dotazníků. Celkem bylo rozesláno 205 dotazníků. Návratnost dotazníků byla 57 %, což činí 117 respondentů (Tab. 1).

Název dotazníku: Úroveň zpracované dokumentace v oblasti HOPKS

Tab. 1 Základní údaje dotazníku

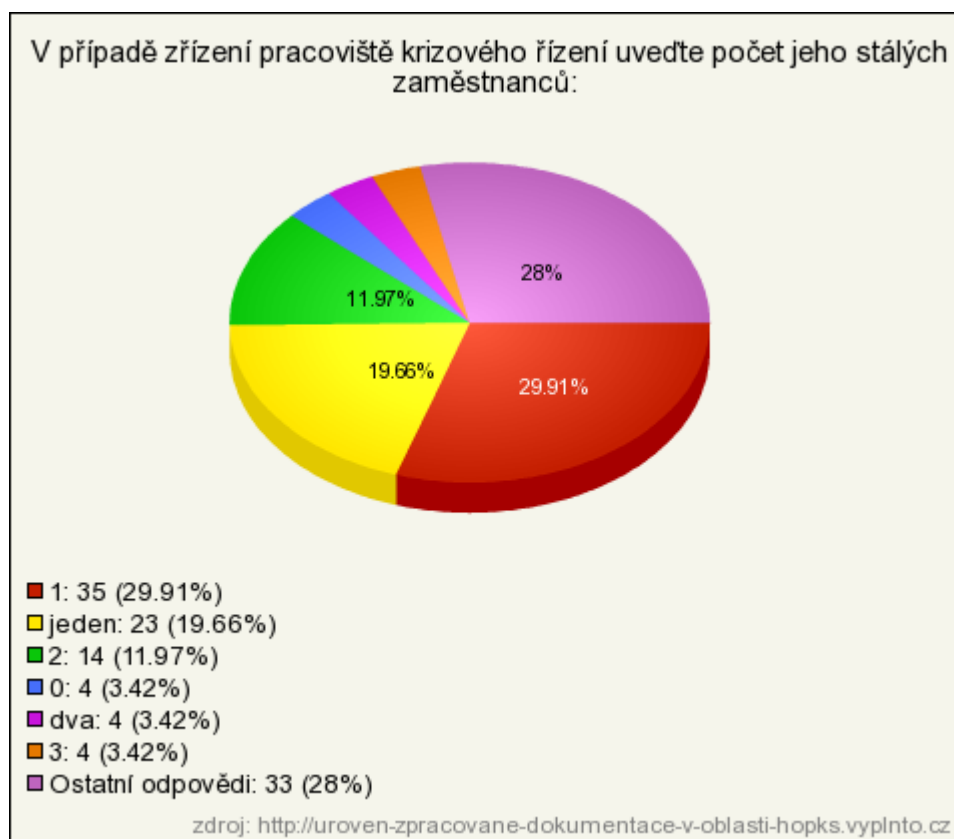
Autor průzkumu:	Martin Staněk
Šetření:	od 28. 03. 2010 – do 09. 04. 2010
Délka průzkumu:	287 hodin
Počet respondentů:	205
Počet vrácených dotazníků:	117
Počet otázek:	21
Návratnost dotazníků:	57%
Průměrná doba vyplňování:	00.23:35 hodin

Graf č. 1 Funkční zařazení



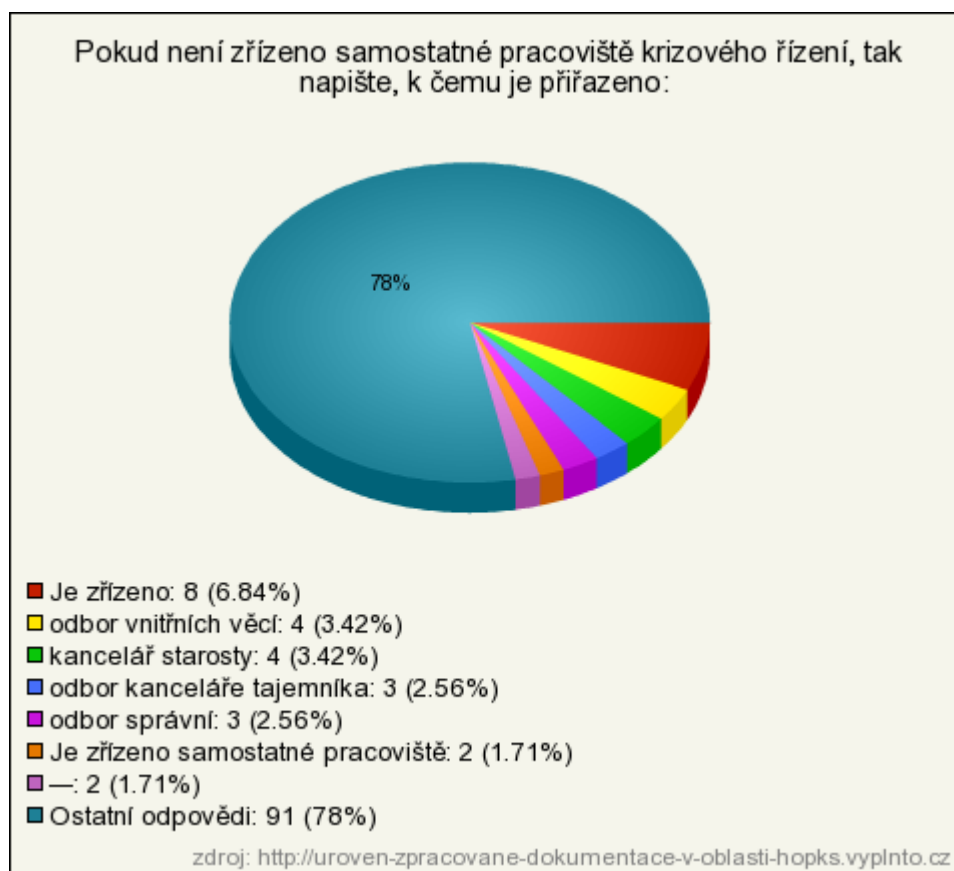
Na první otázku „Označte, je-li na Vašem městském nebo obecním úřadu zřízen odbor, oddělení nebo samostatná funkce pracovníka krizového řízení“ odpovědělo celkem 117 respondentů. Z toho 73 respondentů odpovědělo, že v rámci jejich úřadu je zřízena samostatná funkce pracovníka krizového řízení. 24 respondentů odpovědělo, že je zřízeno oddělení krizového řízení. 13 respondentů použilo odpověď nic z uvedeného. 7 respondentů uvedlo, že na jejich úřadu je zřízen odbor krizového řízení.

Graf č. 2 Počet stálých zaměstnanců krizového řízení



V otázce č. 2 byli respondenti dotázáni, aby uvedli počet stálých zaměstnanců pracoviště krizového řízení, jelikož se jednalo o otevřenou otázku, tak na ni bylo možno odpovídat, jak slovně, tak číslovkou, to se ukázalo jako problematické při vyhodnocování. 1 respondent uvedl počet 9 pracovníků. 1 respondent uvedl počet 6 pracovníků. 29 respondentů uvedlo počet pět pracovníků. 1 respondent uvedl tři pracovníky. 21 respondentů dva pracovníky, 50 respondentů jednoho pracovníka. Zbytek respondentů uvedl, že se jedná o kumulovanou funkci, nebo o funkci na část úvazku.

Graf č. 3 Přiřazení pracoviště krizového řízení



V otázce č. 3 byli respondenti dotázáni, aby odpověděli na otázku: „Pokud není zřízeno samostatné místo, tak napište, k čemu je přiřazeno“. 27 respondentů uvedlo, že je zřízeno samostatné místo. 26 respondentů uvedlo, že pracoviště patří pod kancelář starosty. 16 respondentů uvedlo, že patří pod kancelář tajemníka. 15 respondentů uvedlo, že patří pod odbor vnitřních věcí. 10 respondentů uvedlo správní odbor. 8 respondentů uvedlo, že se jedná o kumulovanou funkci (např. část náplně jedné matrikářky, část úvazku řidič, preventista, požární ochrana, ztráty nálezy, bezpečnost práce, utajované informace). 6 respondentů na otázku neodpovědělo. 3 respondenti uvedli odbor životního prostředí. 1 respondent uvedl úsek požární ochrany. 1 respondent uvedl odbor komunálních věcí. 1 respondent uvedl odbor krizových

situací. 1 respondent uvedl odbor rozvoje města. 1 respondent uvedl živnostenský úřad. 1 respondent uvedl odbor občansko-právní. 1 respondent uvedl odbor komunikace.

Graf č. 4 Délka praxe jednotlivých pracovníků krizového řízení



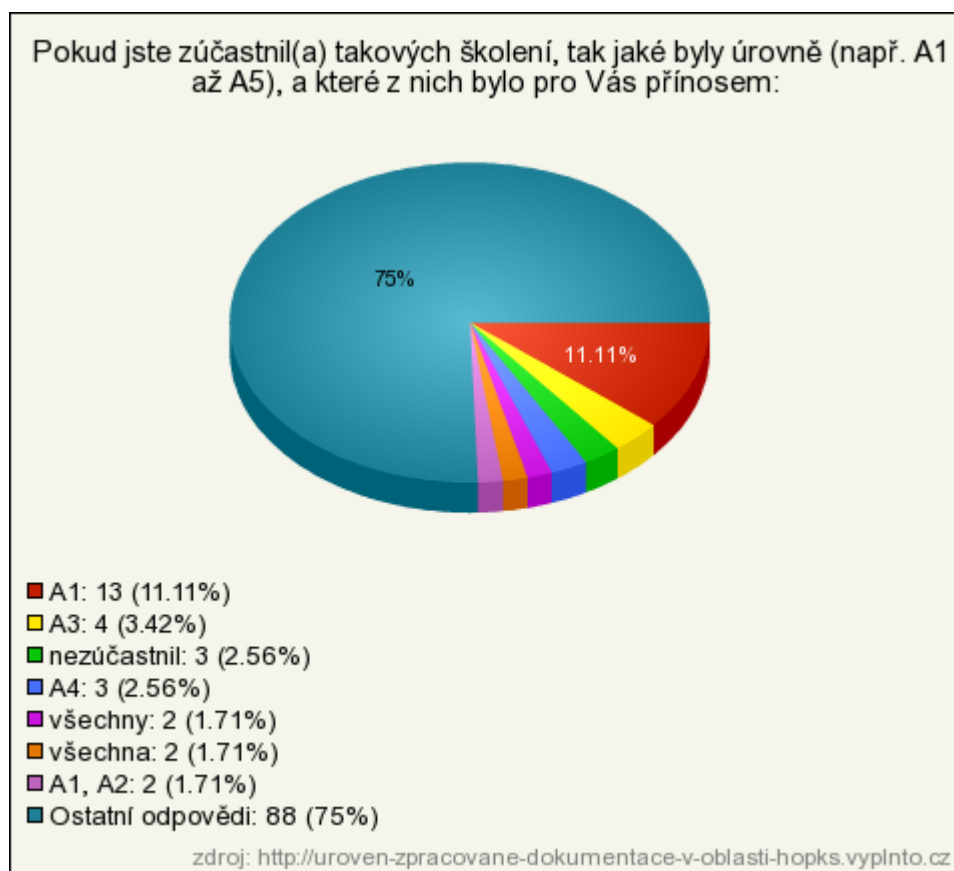
Otázka č. 4 byla zaměřena na délku praxe jednotlivých respondentů v oblasti krizového řízení. Délku praxe delší než deset let má 48 respondentů. Od pěti do deseti let má praxi v oblasti krizového řízení 46 respondentů. 18 respondentů má praxi v oblasti krizového řízení do pěti let. 5 respondentů má zkušenost s krizovým řízením v délce do dvou let praxe.

Graf č. 5 Kurzy a školení



V otázce č. 5 respondenti odpovídali, zda si myslí, že je zaměstnavatel vysílá s dostatečným předstihem na kurzy, školení nebo odbornou přípravu (dále jen „školení“), které souvisejí s jejich zaměstnáním a týkají se oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. 110 respondentů si myslí, že je zaměstnavatel vysílá s dostatečným předstihem na školení. 3 respondenti to nemohli posoudit a 4 respondenti si myslí, že je zaměstnavatel neposílá s dostatečným předstihem na školení v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

Graf č. 6 Úroveň školení



V otázce č. 6 byli respondenti dotázáni, pokud se zúčastnili školení v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy, tak jaké byly úrovně, a které z nich bylo pro ně přínosem. 22 respondentů uvedlo, že se zúčastnilo školení A1. 16 respondentů uvedlo, že školení byla přínosem. 12 respondentů uvedlo, že se zúčastnilo školení na Vysoké škole ekonomické v Praze. 10 respondentů uvedlo, že se zúčastnilo školení A1 a A2. 7 respondentů uvedlo, že se zúčastnilo školení IS ARGIS. 8 respondentů uvedlo, že se účastní školení v rámci pracovních porad a dalších školení pořádaných SSHR a krajským úřadem. 7 respondentů uvedlo, že se zúčastnilo školení A2. 6 respondentů uvedlo, že se nezúčastnilo žádného školení. 5 respondentů uvedlo odpověď všechny. 4 respondenti uvedli, že se zúčastnili školení A3. 4 respondenti uvedli, že se zúčastnili školení A4. 3 respondenti na otázku neodpověděli. 3 respondenti

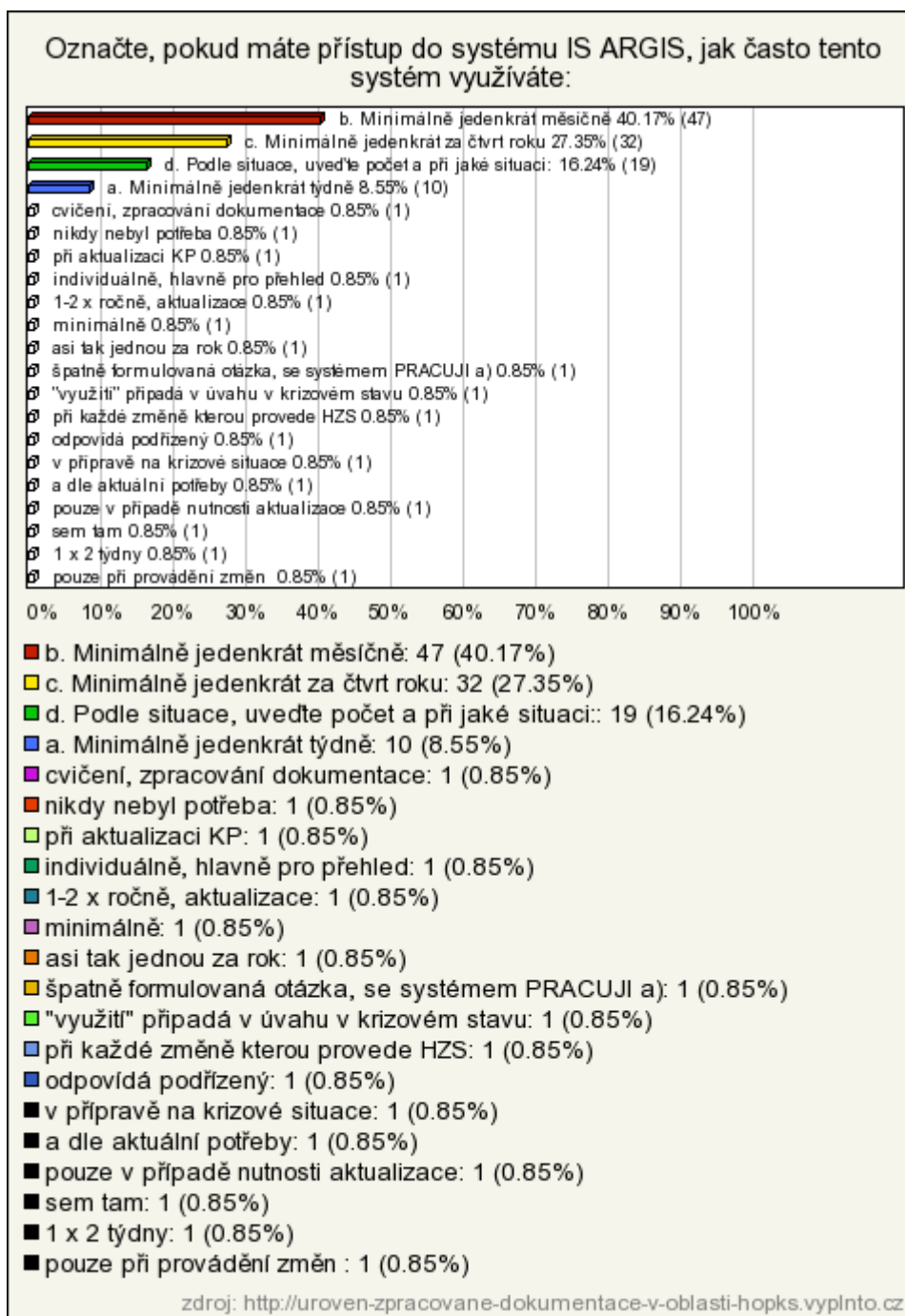
nerozuměli otázce. 2 respondenti uvedli, že se zúčastnili školení A5. 2 respondenti uvedli, že se zúčastnili školení A1 až A5. 1 respondent uvedl, že se zúčastnil školení A1 a A3. 1 respondent uvedl, že se zúčastnil A1, A2, R, S. 1 respondent uvedl, že se zúčastnil školení A1, A2, S. 1 respondent uvedl, že se zúčastnil školení A1 a A5. 1 respondent uvedl, že se zúčastnil školení OZOZ.

Graf č. 7 IS ARGIS



V otázce č. 7 byli respondenti dotázáni, zda mají na svých pracovištích přístup do systému IS ARGIS. 116 respondentů odpovědělo kladně. Pouze jeden respondent odpověděl slovem nevím.

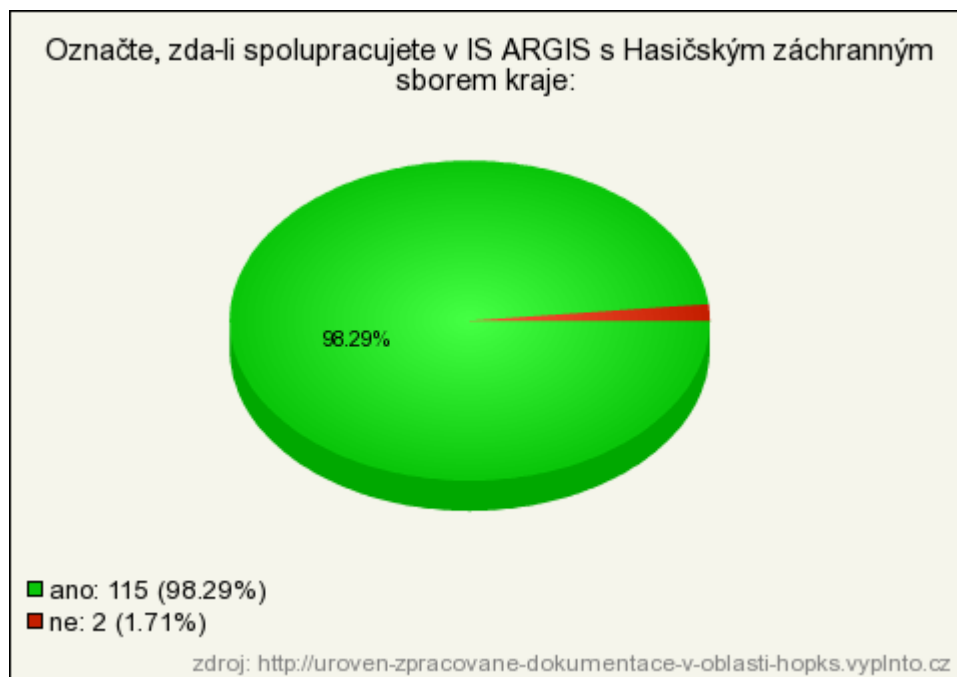
Graf č. 8 Využití IS ARGIS



V otázce č. 8 byli respondenti dotázáni, jak často využívají systém IS ARGIS. 10 respondentů zvolilo odpověď minimálně jedenkrát týdně. 47 respondentů zvolilo odpověď jedenkrát měsíčně. 32 respondentů zvolilo odpověď minimálně jedenkrát

za čtvrt roku. 19 respondentů zvolilo odpověď podle situace (jejich odpovědi jsou patrné z grafu).

Graf č. 9 Spolupráce v IS ARGIS z HZS kraje



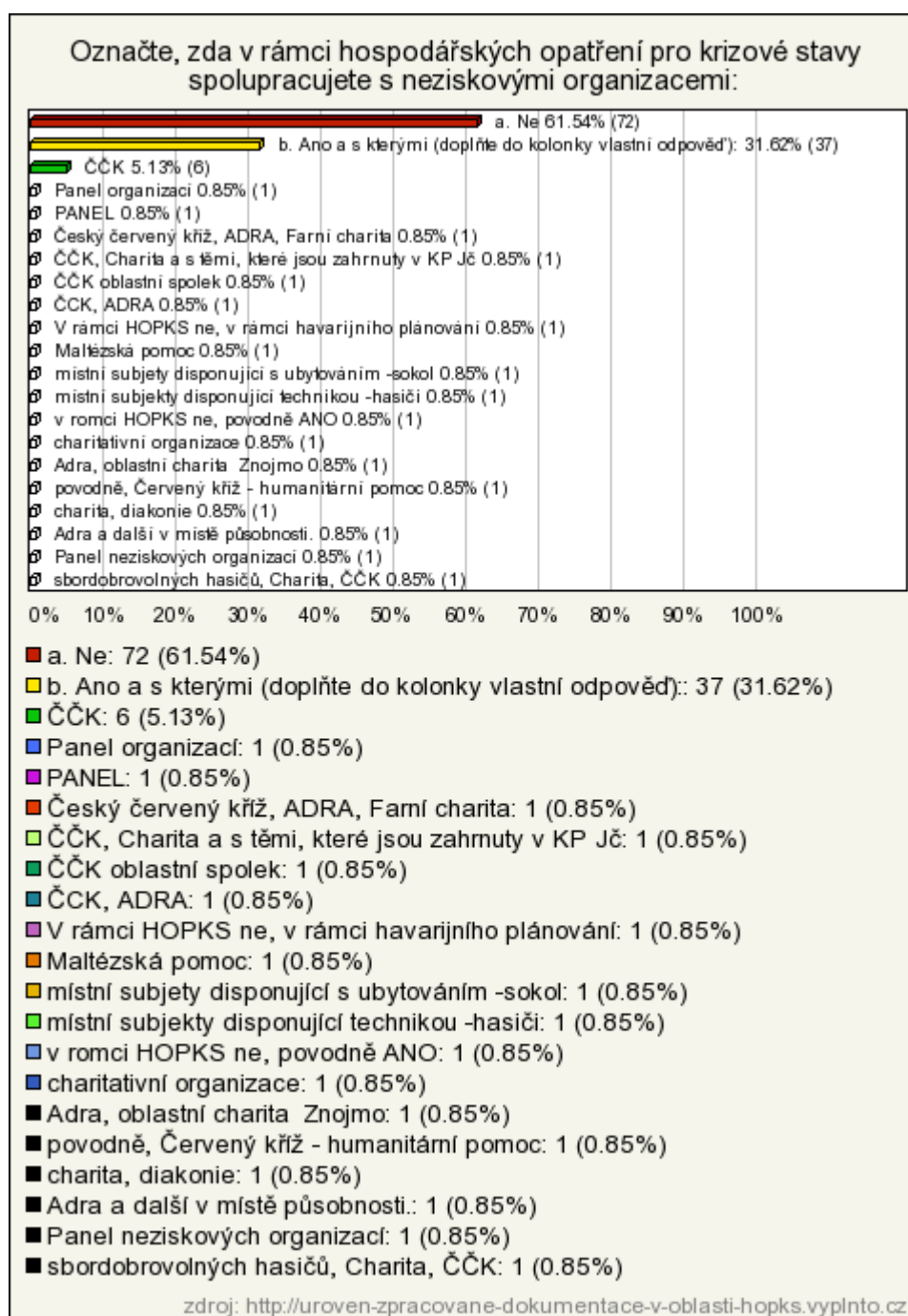
Cílem otázky č. 9 bylo zjistit, zda respondenti spolupracují v IS ARGIS s Hasičským záchranným sborem kraje. Na tuto otázku odpovědělo 115 respondentů kladně. Dva respondenti uvedli zápornou odpověď.

Graf č. 10 Výstupy IS ARGIS



V otázce č. 10 byli respondenti dotázáni, co všechno (jaké operace, výstupy, jednotlivé kroky) využívají v systému IS ARGIS. 73 respondentů uvedlo, že v systému využívá aktualizace a zadávání návrhů na dodavatele nezbytných dodávek. 12 respondentů uvedlo odpověď vše. 9 respondentů uvedlo, že využívá aktualizaci IS ARGIS. 4 respondenti uvedli, že nevyužívají nic. 3 respondenti uvedli, že využívají generalizace sestav. 3 respondenti zvolili odpověď dle potřeby. 2 respondenti uvedli, že využívají vše, co je potřebné pro obce s rozšířenou působností. 2 respondenti uvedli, že využívají vše, k čemu jsou oprávněni. 2 respondenti uvedli HOPKS. 2 respondenti uvedli odpověď vstupy a vyhledávání. 1 respondent uvedl síly a prostředky. 1 respondent uvedl odpověď navrhování. 4 respondenti uvedli nesrozumitelnou odpověď.

Graf č. 11 Spolupráce s neziskovými organizacemi



V otázce č. 12 byli respondenti dotázáni, zda v rámci hospodářských opatření pro krizové stavy spolupracují s neziskovými organizacemi. 72 respondentů uvedlo, že nespolupracuje s žádnou neziskovou organizací. 37 respondentů uvedlo,

že spolupracuje s neziskovými organizacemi. 8 respondentů rovnou odpovídalo vlastní odpovědí.

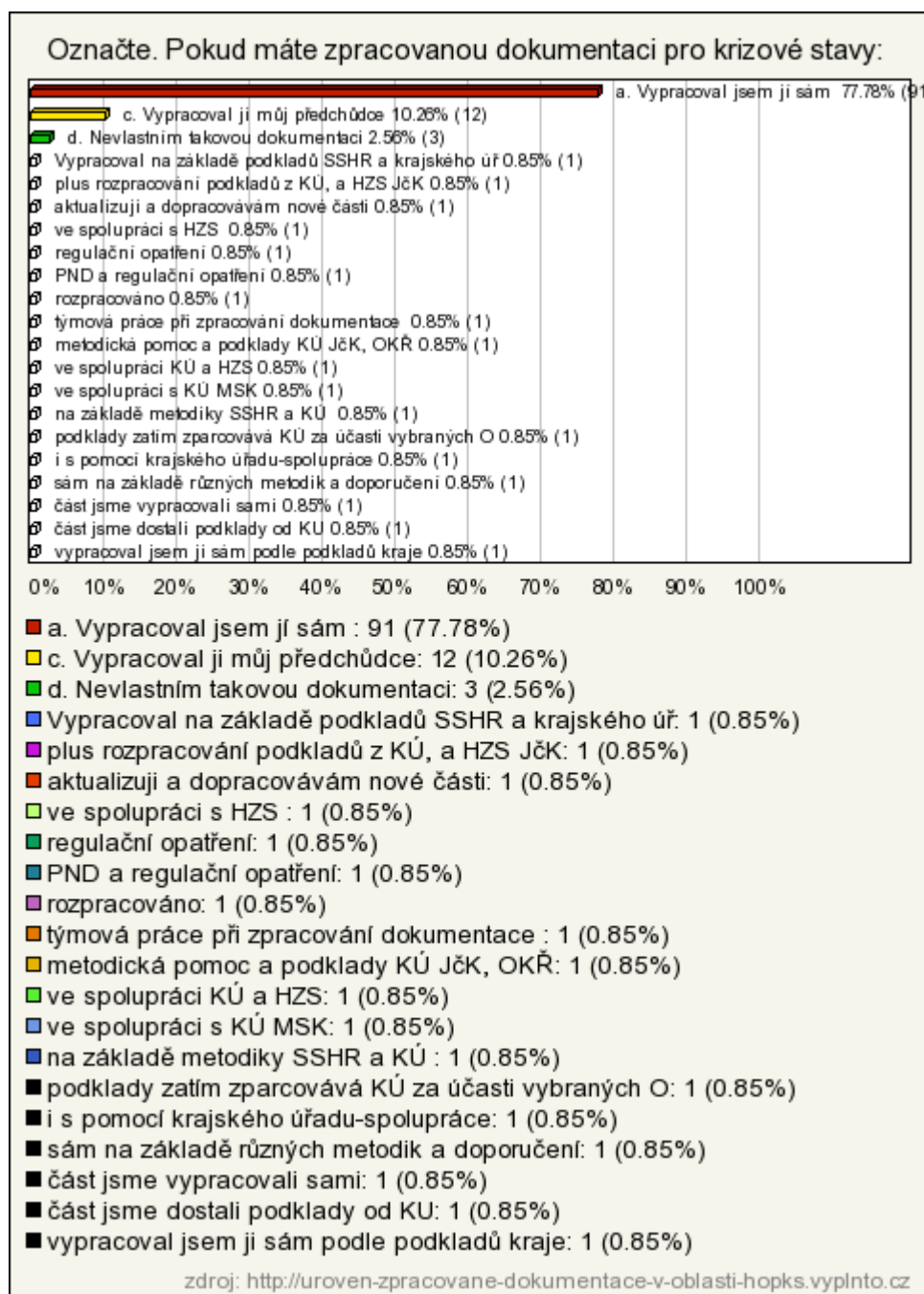
Současně v této otázce, ti respondenti, kteří odpovídali kladně, rovněž doplňovali o jakou neziskovou organizaci se jedná. Z této odpovědi vyplynulo, že nejvíce spolupracují s Českým Červeným křížem a ADROU.

Graf č. 12 Zpracování dokumentace



V otázce č. 12 byli respondenti dotázáni, zda mají zpracovanou dokumentaci v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. 113 respondentů odpovědělo kladně, 4 respondenti zvolili zápornou odpověď.

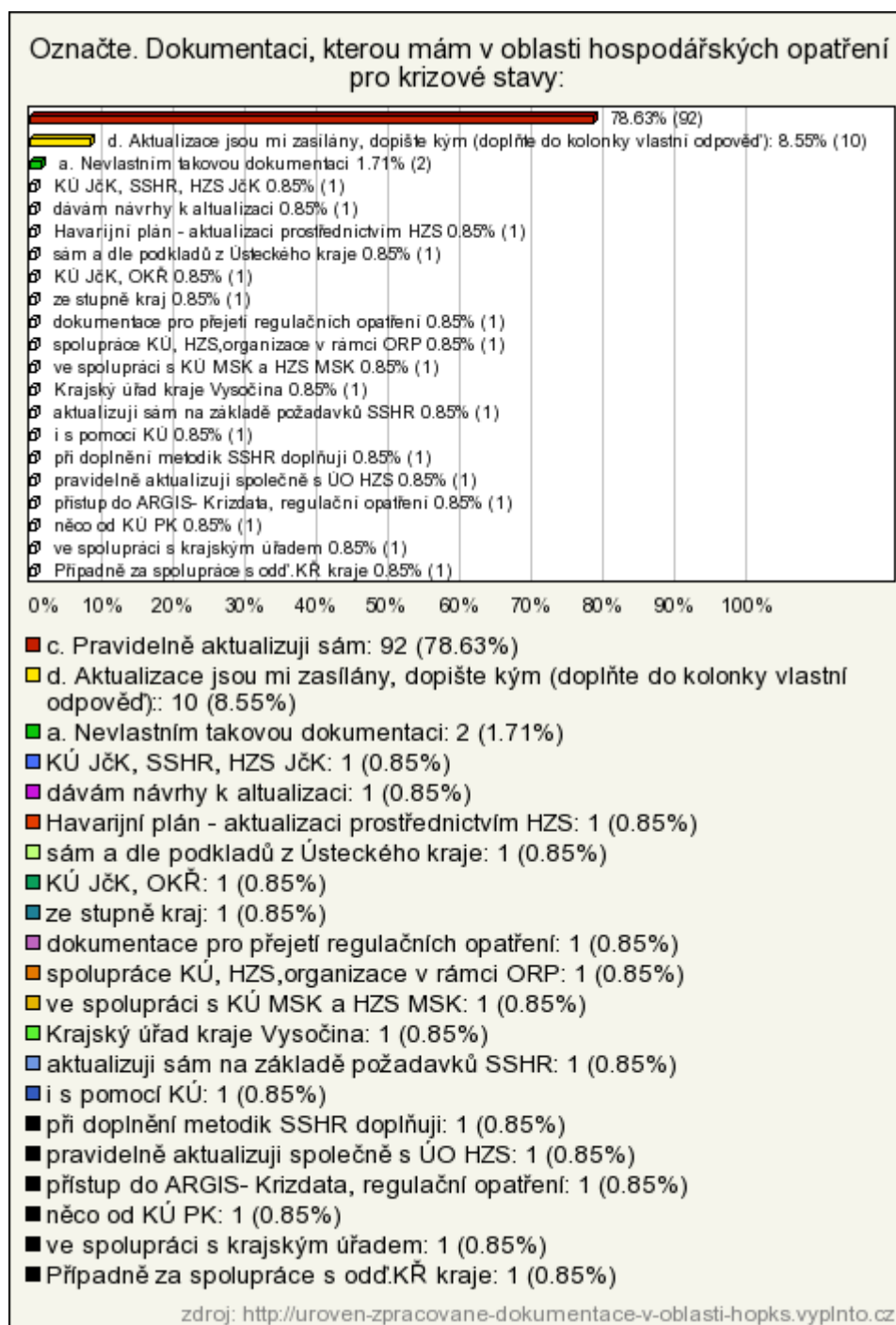
Graf č. 13 Zpracování dokumentace



V otázce č. 13 byli respondenti dotázáni na zpracování dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. 91 respondentů vybralo odpověď: vypracoval jsem ji sám. 12 respondentů zvolilo odpověď: vypracoval ji můj

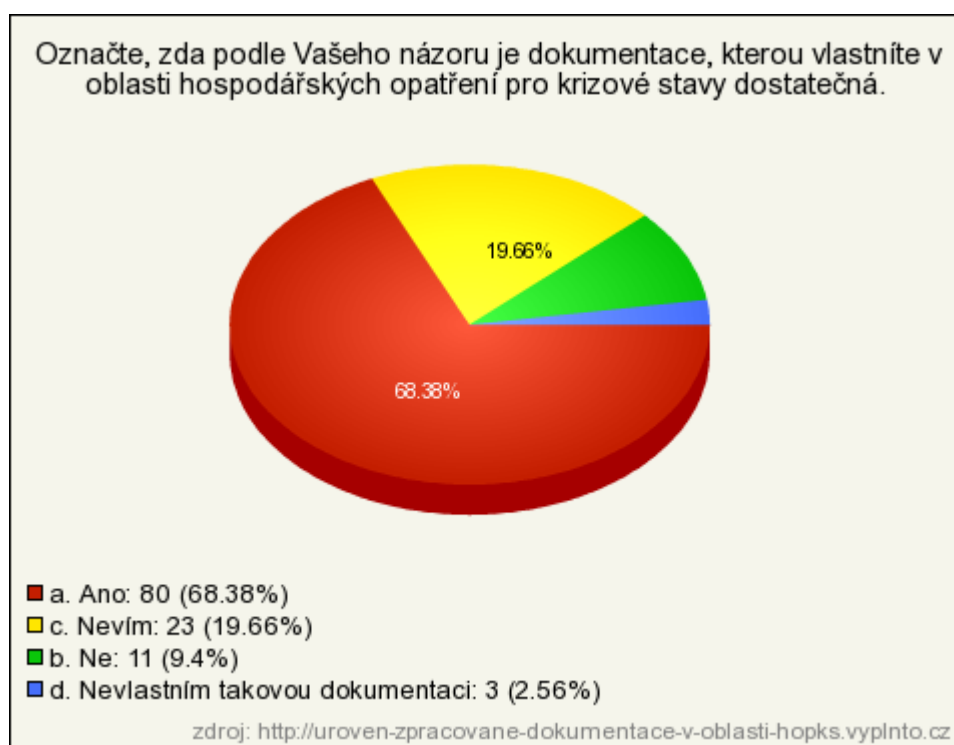
předchůdce. 3 respondenti uvedli, že nevlastní takovou dokumentaci. Zbytek respondentů uvedl vlastní odpověď, která je patrná z grafu.

Graf č. 14 Aktualizace dokumentace



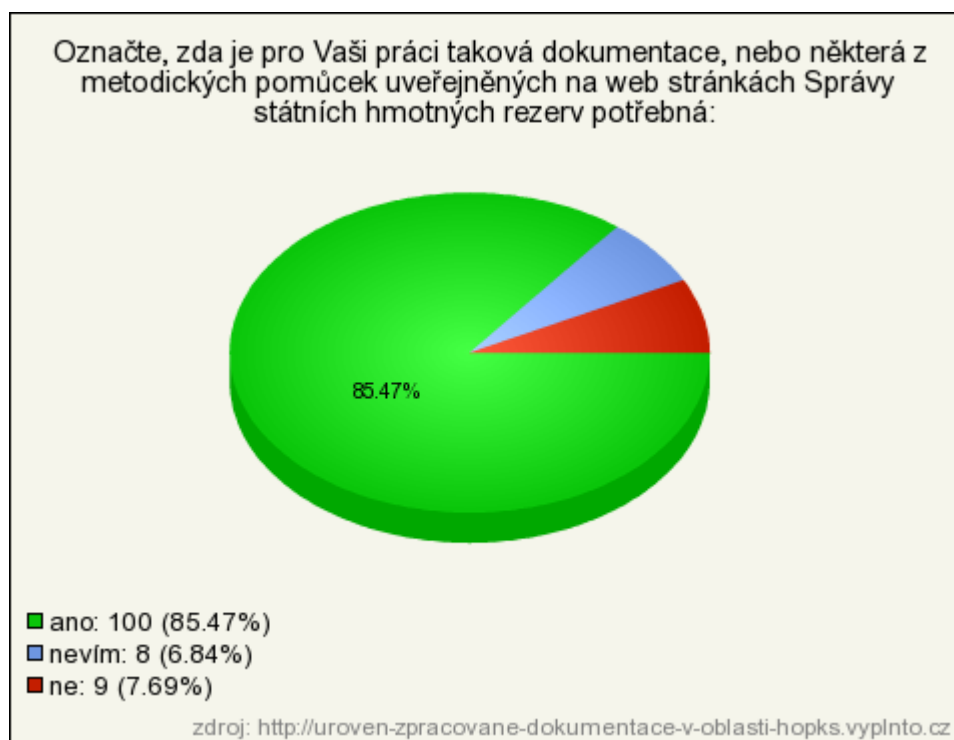
V otázce č. 14 byli respondenti dotázáni, jakým způsobem aktualizují dokumentaci, kterou vlastní v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. 92 respondentů zvolilo odpověď: pravidelně ji aktualizují sám. 10 respondentů zvolilo odpověď: aktualizace jsou mi zasílány a do kolonky vlastní odpověď zapsali, kdo jim aktualizace zasílá. Tyto odpovědi jsou patrné z grafu. 2 respondenti zvolili odpověď: nevlastním takovou dokumentaci. 1 respondent zvolil odpověď: neaktualizují ji.

Graf č. 15 Dostatečnost dokumentace



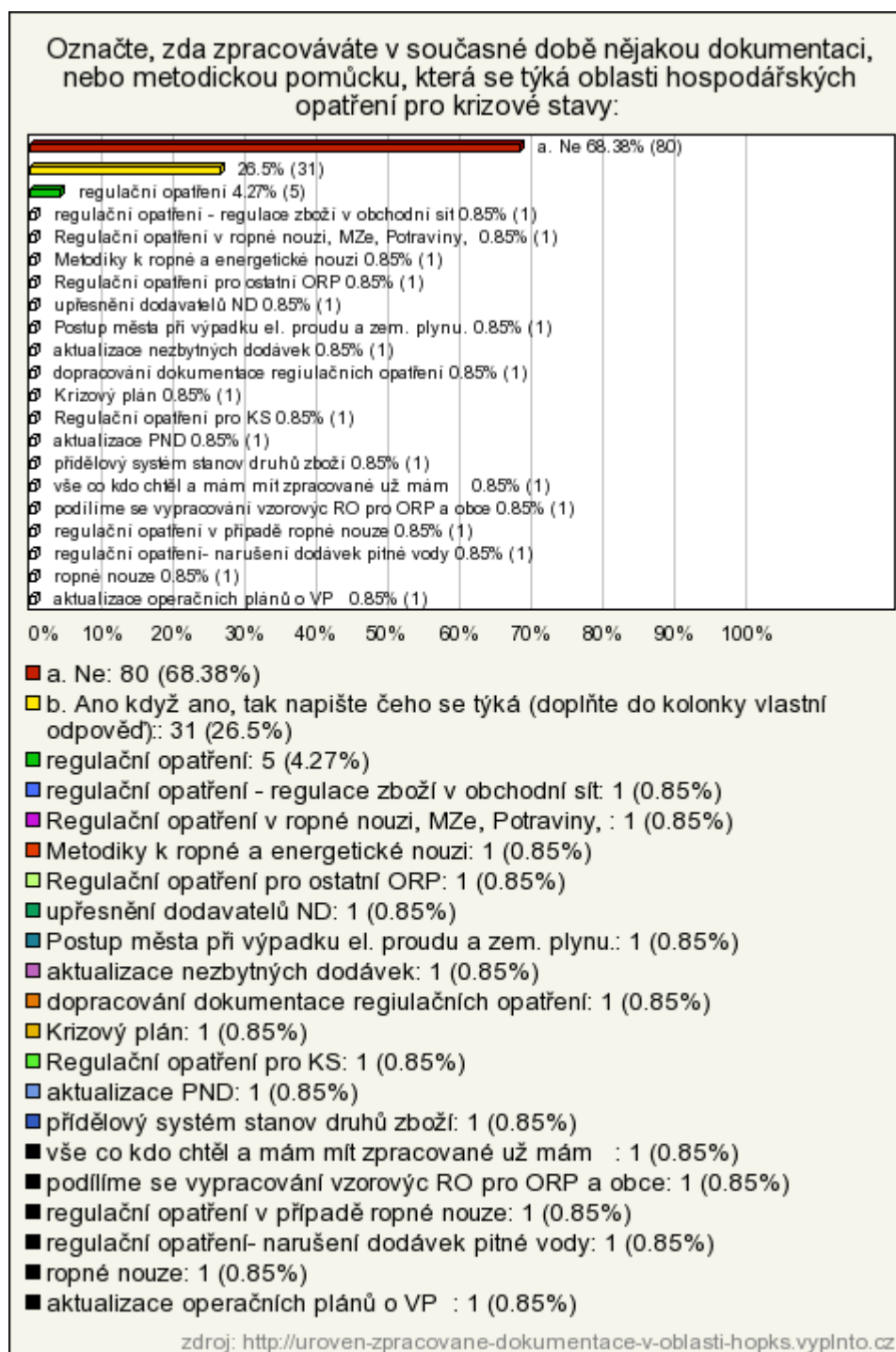
V otázce č. 15 byli respondenti dotázáni, zda podle jejich názoru je dokumentace, kterou vlastní v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy dostatečná. 80 respondentů odpovědělo kladně. 23 respondentů nedovede posoudit, zda dokumentace, kterou mají zpracovanou v oblasti hospodářských opatření je dostatečná. 11 respondentů odpovědělo, že dokumentace, kterou vlastní je nedostatečná. 3 respondenti nevlastní takovou dokumentaci.

Graf č. 16 Dokumentace a SSHR



V otázce č. 16, byli respondenti dotázáni, zda je pro jejich práci dokumentace nebo některá pomůcka uveřejněná na web stránkách Správy státních hmotných rezerv potřebná. 100 respondentů odpovědělo ano. 8 respondentů nevím. 9 respondentů odpovědělo ne.

Graf č. 17 Zpracování dokumentace v oblasti HOPKS



V otázce č. 17 byli respondenti dotázáni, zda v současné době zpracovávají nějakou dokumentaci nebo metodickou pomůcku, která se týká hospodářských opatření

pro krizové stavy. 80 respondentů zvolilo odpověď ne. 31 respondentů zvolilo odpověď ano. Pokud zvolili respondenti odpověď ano, tak měli uvést čeho se dokumentace, kterou zpracovávají, týká. V tomto případě jako nejčastější odpověď respondenti uvedli, že zpracovávají dokumentaci v oblasti regulačních opatření. Zbylé odpovědi jsou patrné z grafu.

Graf č. 18 Názor na zpracování dokumentace



V otázce č. 18 byli respondenti dotázáni, kdo podle jejich názoru měl zpracovávat dokumentaci v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Jednalo se o otevřenou otázku, do které respondenti dopisovali vlastní text, proto ji lze těžko vyjádřit přesně graficky. 20 respondentů uvedlo odpověď kraj. 11 respondentů uvedlo

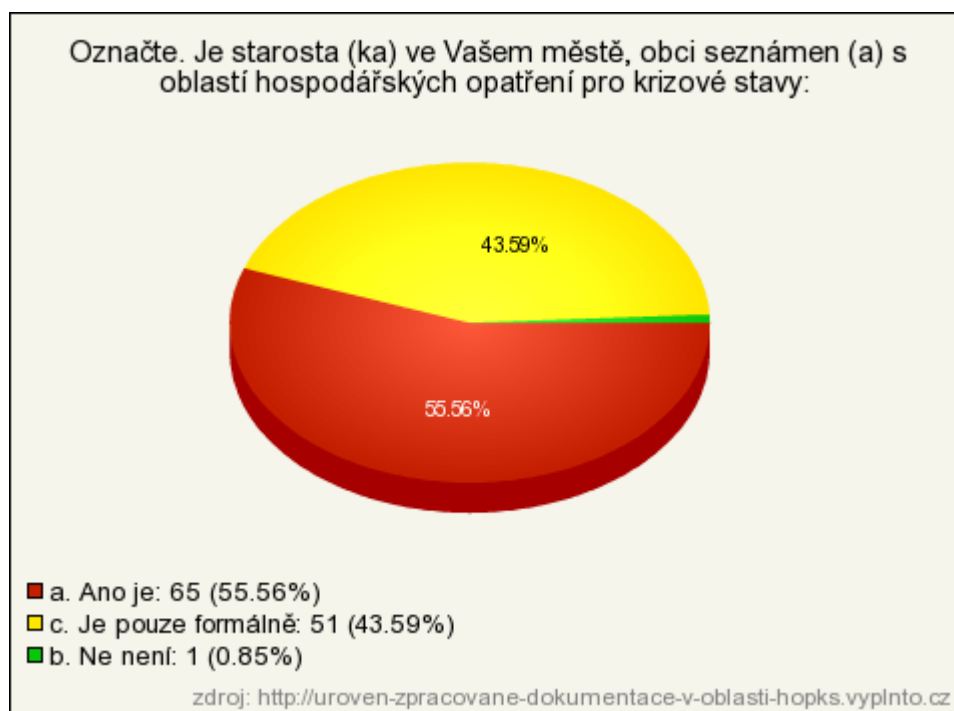
odpověď SSHR, 10 respondentů uvedlo odpověď HZS kraje. 8 respondentů uvedlo odpověď ORP. 7 respondentů uvedlo odpověď KÚ + ORP. Ostatní respondenti uvedli kombinaci těchto subjektů, nebo různá ministerstva.

Graf č. 19 Názor k metodické pomůcce v oblasti HOPKS



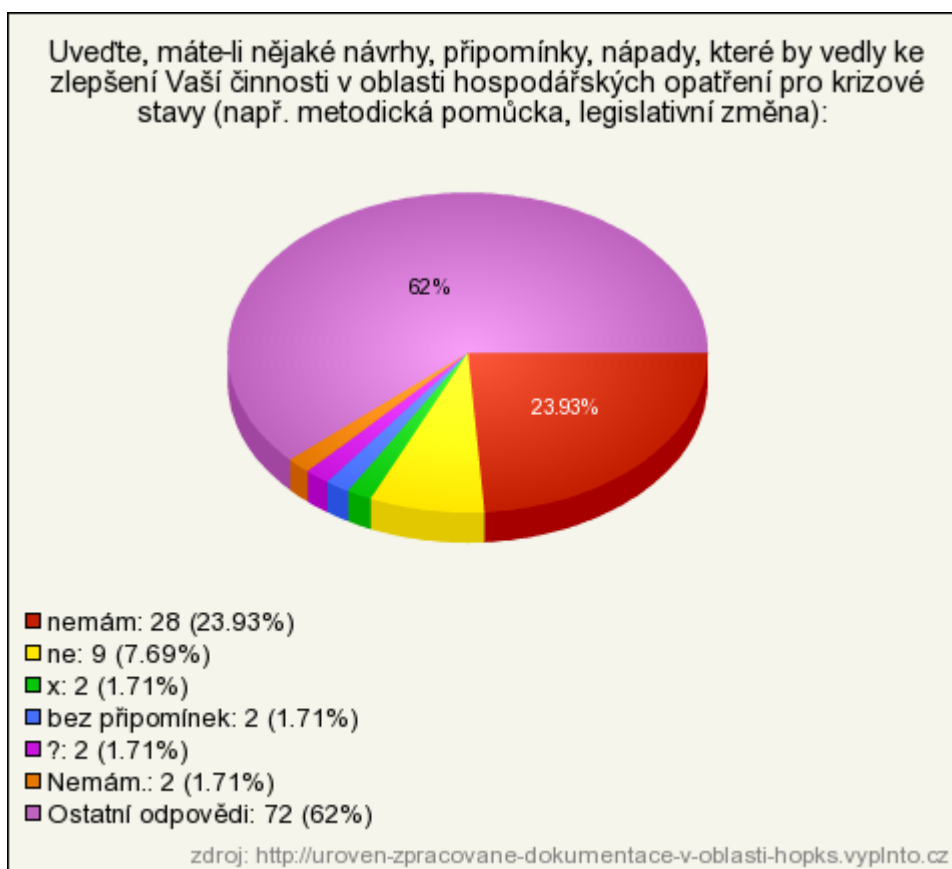
V otázce č. 19 byli respondenti dotázáni, které části hospodářských opatření pro krizové stavy by měla být v metodické pomůcce věnována větší pozornost a proč. Jednalo se o otevřenou otázku, na kterou respondenti odpovídali slovně. 30 respondentů uvedlo, že neví. 18 respondentů uvedlo regulačním opatřením. 5 respondentů uvedlo dodávkám ropy a plynu. 7 respondentů na otázku neodpovědělo.

Graf č. 20 Starosta a jeho povědomost v oblasti HOPKS



V otázce č. 20 byli respondenti dotázáni, zda si myslí, že je starosta(ka) v jejich městě, obci seznámen(a) s oblastí hospodářských opatření pro krizové stavy. 65 respondentů zvolilo odpověď: ano je. 51 respondentů zvolilo odpověď: je pouze formálně. 1 respondent zvolil odpověď: ne není.

Graf č. 21 Návrhy, připomínky



V otázce číslo 21 byli respondenti dotázáni, aby uvedli, pokud mají nějaké návrhy, připomínky, nápady, které by vedly ke zlepšení jejich činnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. 64 respondentů uvedlo, že nemá žádné návrhy nebo připomínky. 9 respondentů na otázku neodpovědělo. 1 respondent uvedl, zvýšit zainteresovanost případných dodavatelů nezbytných dodávek, řada z nich nereaguje na dotazy HZS – zjednodušit přístup pracovníků krizového řízení a HZS do registru obyvatelstva a vozidel. 1 respondent uvedl, že by HZS neměl řešit HOPKS, ale soustředit se na krizové situace. 1 respondent uvedl, že by bylo dobré, aby se práci věnoval jeden člověk na plný úvazek. 1 respondent uvedl, že by neměly být vydávány další metodické pomůcky. Uvítal by spíše praktická cvičení a kurzy na VŠE. 1 respondent uvedl, že by se oblastí HOPKS měly zabývat všechny obce, nejen obce

určené a obce s rozšířenou působností. 1 respondent uvedl, že je to věcí především krajského úřadu. 1 respondent uvedl: Jednotné metodické pomůcky pro tvorbu krizové dokumentace pro všechny. 1 respondent uvedl odpověď: Koncem loňského roku novelizovala SSHR metodickou pomůcku pro plánování a zajišťování nezbytných dodávek v systému hospodářské mobilizace, v níž se nově objevuje IS KRIZDATA, který zobrazí dodavatele (přehled vybraných dodavatelů), krizové informace (celkové množství dodávaných položek). Vše umožňuje výběr podle výběrových kategorií, data aktualizuje 1x měsíčně SSHR. Informační systém umožňuje lepší výběr kategorií po všech ORP v LK. 1 respondent uvedl odpověď, že legislativně je problematika dobře ošetřena. 1 respondent uvedl: Legislativní vymezení funkce ORP v systému. 1 respondent uvedl: Legislativní změna zákona č. 241/2000 Sb. 1 respondent uvedl: Máme pro krizové řízení tolik zákonných předpisů, metodik a pomůcek, že kdybychom měli všechno podle nich dělat, museli bychom rozšířit krizový aparát. Protože je to nemožné, dělá se to tak, jak to nejlépe jde. 1 respondent uvedl, že by měla být jasná koncepce. 1 respondent uvedl, že by měla být metodická pomůcka k regulačním opatřením, zaměřená na praktickou činnost. 1 respondent uvedl: Pojmenovat jasně úkoly a pravomoci ORP. 1 respondent uvedl, že by bylo dobré, aby byl schválen nový krizový zákon, kde většina (téměř všechny) kompetencí přejde pod HZS. Kraje se tomu samozřejmě brání, protože by stovky lidí ztratili práci. 1 respondent uvedl, že státní správní úřady jsou odtržené od základních článků veřejné správy - obcí (ORP), které zabezpečují státní správu na tomto úseku. Pracovníci na obcích vykonávají kromě krizového řízení spoustu dalších činností (většinou samosprávných) v rámci jedné pracovní náplně. 1 respondent uvedl, že v jejich kraji je tato oblast na dobré úrovni. 1 respondent uvedl, že na ORP by tuto práci v rámci celého krizového řízení měli vždy vykonávat alespoň dva pracovníci, neboť tato oblast je velmi rozsáhlá a plní se úkoly i vojenského charakteru, jak v mírovém stavu, tak za stavu ohrožení a podobně. 1 respondent uvedl, že by na území ORP vynechal zbytečný mezičlánek územních odborů HZS, tyto by ponechal pouze na úrovni kraje. Pracovník krizového řízení si musí potřebu ND vyhodnotit, vyhledat dodavatele, vložit do ARGIS a HZS pouze formálně osloví dodavatele. Po zařazení do ARGIS HZS s dodavatelem

dále nepracuje. Odpovědnost za dodávku má pracovník krizového řízení a dodavatel. 1 respondent uvedl, že by se neměl z toho stávat dobře placený byrokratický úřad, ale funkční evidence sil a prostředků, které je možné nárokovat nebo využít v případě potřeby. Jako příklad uvedl jeden jeřáb, nebo jednoho pekaře, kterého eviduje v krizové oblasti několik měst a obcí a v případě potřeby u více těchto obcí by nebyla reálná jeho kapacita. Papírově je však vše v nejlepším pořádku. 1 respondent uvedl: Pokud se týká podzákoných norem v oblasti HOPKS a zejména metodik k dané oblasti, měly by být zpracovány za účasti těch, kteří je budou prakticky zabezpečovat na úrovni ORP tedy pracovníků KŘ ORP. 1 respondent uvedl, povinnost všech ekonomických subjektů bez závislosti na smluvních podmínkách HZS ve věci HOPKS dodat výrobky, služby na základě výzvy nebo povinnosti uložené vedoucím krizového štábu. 1 respondent uvedl, propracovat energetiku a telekomunikační síť. 1 respondent uvedl: Sjednocení problematiky pod jednu organizaci, něco dělá KÚ, pak HZS a ORP. 1 respondent uvedl, že systém ARGIS by měl být na ORP a ne u HZS; systém ARGIS by měli daty plnit pracovníci krizového řízení na úrovni ORP a zároveň by odpovídali za aktualizaci dat; toto opatření by vyloučilo spoustu zbytečných problémů. 1 respondent uvedl, že systém ARGIS, tak jak je v současné době nastaven, je díky překotnému vývoji v IT překonán. Nesmyslné oslovování dodavatele, ještě k tomu jiným subjektem než je navrhovatel je těžkopádné a finančně nákladné. 1 respondent uvedl: Zaměření většiny školení (včetně školení na regulační opatření) končí na úrovni kraje. 1 respondent uvedl: Určitě legislativní změna - sloučení zákonů do jednoho např. s krizovým zákonem. Obrana samozřejmě samotně. Zjednodušení všech plánů. Případně na úrovni ORP vytvářet jen Krizový plán + Vnější havarijní plán (kde je atomová elektrárna) a Dílčí plán obrany. 1 respondent uvedl, že by měl být rozdělen trojúhelník kraj, hasič, ORP. Hasič má výkonné síly a prostředky ať plní. Kraj ať plánuje, platí a rozhoduje a ORP - kraj ho nesmí nechat vychladnout. Musí požadovat nejaktuálnější informace. ORP musí sbírat data pro kraj a na základě takto získaných dat kraj aktualizuje úkoly a požadavky na ORP. 1 respondent uvedl: V legislativě zakotvit, aby pracovníci krizového řízení a HOPKS na ORP byli k této činnosti určeni na plný úvazek a nebylo možné jim funkce kumulovat s dalšími funkcemi. Na plnění úkolů v krizovém řízení a HOPKS je pak

málo času. Domněnka vedení radnice, že když není práce krizového pracovníka hned "vidět", tak že nemá nic na práci, je milná a scestná (kvalita jeho práce se ukáže až za krizové situace nebo mimořádné události, ale to už je někdy pozdě ke škodě obyvatel). Kvalitně připravená dokumentace, materiály a plány je základ a v případě příchodu mimořádné události např. měsíc po zvolení nového vedení radnice je to pro nového starostu jedna z nejdůležitějších pomůcek pro řízení a rozhodování v této situaci. 1 respondent uvedl, že v praxi to nikdo nebere vážně. 1 respondent uvedl: Váš dotazník hází chyby (něco se mu nelíbilo), špatně se vyplňoval. 1 respondent uvedl, že je potřeba větší a aktivní provázanost na stávající registry. 1 respondent uvedl: Větší rozpracovanost příslušných dokumentů zpracovaných ústředními orgány do hloubky - dokumenty řeší problematiku velmi obecně bez dotažení až k činnosti výkonných orgánů, kapacitním možností těchto orgánů realizovat nařízená opatření. 1 respondent uvedl, že je potřeba zakotvit v krizovém zákoně postavení pracovníků krizového řízení na úřadě (pod kým by měli být zařazeni a komu se ze své práce zodpovídají). 1 respondent uvedl, že je potřeba zdokonalit IS pro HOPKS. 1 respondent uvedl, že je potřeba zjednodušení dokumentace a postupu všech činností. 1 respondent uvedl, že je potřeba zjednodušit přístup a práci v IS ARGIS. 1 respondent uvedl, že je potřeba zvýšit počet pracovníků krizového řízení.

4.2 Zpracování pomůcky

Jedním z cílů této diplomové práce je zpracovat pomůcku k vedení a zpracování dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Při zpracování této pomůcky jsem vycházel z provedeného dotazníkového šetření, kterému se věnuji v kapitole 4.1 této diplomové práce.

Pomůcka, která bude níže zpracována, je určena pro starosty obcí s rozšířenou působností a obcí určených v oblasti Hospodářských opatření pro krizové stavy a začínající pracovníky krizového řízení na uvedených obcích. Pomůcka je zpracována pro oblast regulačních opatření.

Při zpracování této práce jsem dospěl k závěru, že není možné zpracovat návrh metodického pokynu, protože by se jednalo o značně obsáhlý dokument a to není v možnostech této diplomové práce.

Pomůcka bude zpracována tak, aby se výše uvedené osoby mohly snadněji orientovat v oblasti Hospodářských opatření pro krizové stavy.

Půjde o seznámení s legislativně právním vymezením současného stavu, odbornou literaturou a prostředím internetu v dané oblasti.

Pomůcka pro Starosty
Regulační opatření pro oblast HOPKS

Určeno pro starosty
obcí s rozšířenou působností nebo určené obce.

Zpracoval: Bc. Martin Staněk

Obsah:

Čl. 1 Úvodní ustanovení

Čl. 2 Terminologický slovník

Čl. 3 Regulační opatření

Čl. 4 Regulace prodeje pohonných hmot v systému ropné bezpečnosti

Čl. 5 Regulace prodávaného zboží v obchodní síti

Čl. 6 Regulace prodávaného zboží v obchodní síti pomocí lístků

Čl. 7 Správa státních hmotných rezerv

Čl. 8 Informační systémy

Čl. 9 Internet

Čl. 10 Legislativa a odborná literatura

Čl. 11 Závěrečná ustanovení

Čl. 1

Úvodní ustanovení

1. Metodický pokyn pro starosty obcí s rozšířenou působností nebo obcí určených v oblasti HOPKS pro oblast regulačních opatření.
2. Cílem metodiky je vnést starostovi nadhled do problematiky regulačních opatření a vědět, jak postupovat v případě jejich zavedení.

Čl. 2

Terminologický slovník⁶⁴

Hospodářská opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“)

Opatření organizační, materiální nebo finanční přijímaná správním úřadem při krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů. Jsou určena:

- k uspokojování základních potřeb fyzických osob na území ČR umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví;
- pro podporu činnosti zbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních složek, Hasičských záchranných sborů a havarijních služeb,
- pro podporu výkonu státní správy.

Přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy organizují správní úřady.

Obce s rozšířenou působností

Obce s rozšířenou působností mají i veškeré pravomoci obcí pověřených, kterými zároveň jsou. Jejich legislativně právní vymezení je ustanoveno novelou zákona o obcích, zákon č. 313/2002 Sb., kterým byl měněn a doplňován zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, která je zřídila s účinností od 1. ledna 2003 a současně taxativním výčtem

⁶⁴ Šafr (2008, str. 33)

vyjmenovala. Obce s rozšířenou působností převzaly výkon veřejné správy v rámci přenesené působnosti, kterou vykonávaly okresní úřady a která nepřešla na jiné správní úřady. V případě vyhlášení krizového stavu zákonodárce nerozlišuje obce s rozšířenou působností od ostatních typů obcí.⁶⁵

Regulační opatření

Regulační opatření slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

Regulační opatření mohou být přijata jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak. Mohou být vyhlášena jen na nezbytně nutnou dobu. K jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů.

Složky Integrovaného záchranného systému

Základní složky: Hasičský záchranný sbor, jednotky požární ochrany zařazené do plošného prostoru odpovědnosti obcí s rozšířenou působností jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR.

Ostatní složky: vyčlenění síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, ostatní a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání.⁶⁶

Určená obec

je nový druh obce v rámci krizového řízení, tuto určí Hasičský záchranný sbor kraje v souladu s ustanovením § 15, odst. 4. písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Takové obce mají povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje.

⁶⁵ Horák et al. (2004, s. 310)

⁶⁶ Šafr (2008, str. 33)

Čl. 3

Regulační opatření

Obec s rozšířenou působností a obec určená v oblasti v systému HOPKS

- připravuje a vyhláší regulační opatření - § 8 zákona o HOPKS a zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů;
- za podmínek uvedených v § 20 a §21 zákona o HOPKS;
- kontroluje plnění jím vyhlášených regulačních opatření - § 8 zákona o HOPKS a zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.
- plní úkoly uložené mu krajským úřadem k zajištění nezbytných dodávek v přenesené působnosti - § 12 o zákona o HOPKS a zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.
- odpovídá za přidělování jím vyžádaných zásob pro humanitární pomoc postiženým osobám - § 24 zákona o HOPKS a zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.⁶⁷

Prioritou při zabezpečení nezbytné dodávky je, aby probíhala způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

Čl. 4

Regulace prodeje pohonných hmot v systému ropné bezpečnosti

- Prodej pohonných hmot bude probíhat ve vybraných čerpacích stanicích.
- Prodej bude uskutečňován na základě vydaných karet.
- Karty bude obec vydávat na svém správním obvodu.

⁶⁷ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů

- Zajištění výdejního místa pro tyto karty.
- Zajištění ostraha výdejních míst.
- Informovat občany prostřednictvím rozhlasu, internetových stránek, vývěsních tabulí.

Spolupráce s Policií ČR a ostatními složkami IZS (ostraha, regulace dopravy, veřejný pořádek).

Čl. 5

Regulace prodávaného zboží v obchodní síti

- Informovat obyvatelstvo o přijatých opatřeních.
- Spolupráce s Policií ČR, Městskou policií (veřejný pořádek, ostraha).

Čl. 6

Regulace prodávaného zboží v obchodní síti pomocí lístků

- Informovat obyvatelstvo.
- Zřídit výdejní místa lístků (podle trv. bydliště, výdej na občanský průkaz).
- Zajistit ostrahu výdejních místa.

Spotřebitelské skupiny:

- děti do 6 let,
- děti od 6 do 15 let,
- osoby starší 15 let.

Čl. 7

Správa státních hmotných rezerv

Správa státních hmotných rezerv je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv.

- č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů;
- č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).

V nich jsou určeny činnosti pro:

- oblast hospodářských opatření pro krizové stavy,
- oblast státních hmotných rezerv,
- oblast nouzového zabezpečení České republiky ropou a ropnými produkty (ropná bezpečnost).⁶⁸

⁶⁸ <http://www.sshr.cz/pusobnost.htm> (dne 2.4.2010)

Čl. 8

Informační systémy

IS KRIZKOM

IS KRIZKOM je nástroj informační podpory pro řízené a evidované předávání požadavku na věcné zdroje, které orgány krizového řízení stanovené zákonem č. 240/2000 Sb. potřebují k překonání krizové situace nebo k odstranění jejich následků.

KRIZKOM – Přínos na úrovni obce s rozšířenou působností

V pohotovostním stavu IS

Umožní přístup k informacím o nezbytných dodávkách z IS ARGIS za Českou republiku a dále k informacím o zásobách pro humanitární pomoc. V pohotovostním stavu IS KRIZKOM bude 365 dnů v roce. Umožní prohlížet data podle rozsahu oprávnění orgánů krizového řízení.

V aktivním stavu IS

Umožní přístup ke všem informacím z IS ARGIS za Českou republiku, informacím o zásobách pro humanitární pomoc za Českou republiku a informacím o Mezinárodních zásobách pro humanitární pomoc a humanitární pomoci.

Umožňuje jednoduchým způsobem vytvořit požadavek na věcné zdroje, které ORP na své úrovni nedokáže vyřešit a sledovat stav jejich řešení. A to na:

- Vlastní požadavky na věcné zdroje.
- Požadavky za věcné zdroje za všechny obce na svém správním území (obce 1. a 2. stupně).

Umožní předat na krizové štáby kraje požadavky na věcné zdroje, které obec s rozšířenou působností není schopna vyřešit ve své působnosti.⁶⁹

⁶⁹ Novák, Prezentace SSHR, KRIZKOM, (dne 21.4.2010)

IS ARGIS

IS ARGIS je hlavní nástroj informační podpory hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti zajišťování věcných zdrojů. Tento provozuje a vyvíjí Správa státních hmotných rezerv.⁷⁰

SN KRIZDATA

Pro případ výpadku internetu byl pracovníky Správy státních hmotných rezerv realizován jednoduchý softwarový nástroj KRIZDATA. Tento umožňuje pracovníkům krizového řízení všech stupňů v lokálním režimu prohlížet základní údaje o nezbytných dodávkách a jejich dodavatelích, pořízených v informačním systému ARGIS, i mimo prostředí internetu.⁷¹

Čl. 9

Internet

Odkazy

Jednou ze základních internetových stránek, která by neměla být opomenuta je webová stránka Správy státních hmotných rezerv dostupná na stránkách <http://www.sshr.cz/>. Na této adrese najdete odkazy na všechny výše uvedené zákony. Získáte zde přehled o systému hospodářských opatření pro krizové stavy. Rovněž je možno využít metodiky, které jsou vydané Správou státních hmotných rezerv a jsou dostupné z <http://www.sshr.cz/metodiky.htm>.

Další internetovou stránkou je <http://www.argis.cz/>, kde se dozvíte základní informace o IS ARGIS. Současně zde můžete vstoupit do systému ARGIS.

⁷⁰ <http://www.argis.cz/> (dne 6.4.2010)

⁷¹ <http://www.sshr.cz/infSysARGIS.htm> (dne 6.4.2010)

Čl. 10

Legislativa a odborná literatura

- Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy.
- Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády České republiky č. 51/2004 Sb., o plánování obrany státu.
- Usnesení vlády České republiky č. 1254 ze dne 10. prosince 2004 k novelizaci Bezpečnostní strategie České republiky.
- Horák, R., Krč, M., Ondruš, R., Danielová, L.: Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu, Linde Praha a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, Praha 2004.

Čl. 11

Závěrečná ustanovení

Tato metodika bude zveřejněna.

Nabývá účinnosti dd.mm.rrrr.

5. Diskuse

Součástí diplomové práce bylo provést výzkum, který by potvrdil, nebo vyvrátil stanovenou hypotézu. Výzkum byl proveden dotazníkovým šetřením. Byl sestaven dotazník, který byl následně umístěn na internetový portál a rozeslán elektronickou poštou na jednotlivé obce s rozšířenou působností. Celkově bylo rozesláno v rámci výzkumu 205 dotazníků.

Při rozesílání dotazníku jsem narazil na řadu problémů. Nikde se nepodařilo najít seznam pracovníků, nebo pracovišť krizového řízení v rámci České republiky. Po tomto zjištění jsem chtěl vyhledat tyto pracovníky na webových stránkách příslušných úřadů obcí s rozšířenou působností. Zde jsem zjistil, že stránky některých úřadů byly značně nepřehledné a pro občana nesrozumitelné. Je zářející nejednotnost stránek. Dále bylo zjištěno, že na každém úřadu spadá pracovník krizového řízení pod jiný odbor. Z těchto výše popsaných důvodů bylo využito elektronického portálu územních samospráv ePUSA, který provozuje Ministerstvo vnitra České republiky. Na tomto portálu byly odkazy na jednotlivé obce s rozšířenou působností nalezeny, ale i zde bylo 5 % uvedených internetových adres neaktuálních.

V této kapitole nebudu provádět komparaci otázek, na které byly jednoznačné odpovědi. To by bylo pouze účelové, ale soustředím se na otázky otevřené.

V otázce č. 3 respondenti odpovídali na otázku „Pokud není zřízeno samostatné místo, tak napište, k čemu je přiřazeno“. Jednalo se o otevřenou povinnou otázku, což se ukázalo, jako chybně zvolené. Správně se mělo jednat o nepovinnou otázku, na kterou by pouze odpovídali pracovníci, na jejichž úřadu není zřízeno samostatné místo. Je nutné konstatovat, že tato otázka má špatnou vypovídací hodnotu. Přesto při vyhodnocení této otázky byla zářející nejednotnost pracovního zařazení pracovníků krizového řízení. Podle mého názoru je zcela nevyhovující, aby se jednalo o kumulovanou funkci, kdy pracovník krizového řízení zastává funkci např. preventisty požární ochrany, školení bezpečnosti práce, agendu ztráty a nálezy, apod. Zde si

myslím, že je chyba. Na každé obci s rozšířenou působností by měli být minimálně dva pracovníci krizového řízení, protože agenda, kterou obhospodařují je velmi rozsáhlá.

V otázce č. 6 byli respondenti dotázáni, pokud se zúčastnili školení v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy, tak jaké byly úrovně, a které z nich bylo pro ně přínosem. Vyhodnocení je patrné v otázce. Je zde však potřeba vyzdvihnout úroveň prováděných školení. Většina respondentů se shodla, že úroveň školení, kterou absolvovali, byla na dobré úrovni. Respondenti velmi kladně hodnotili školení pořádané Vysokou školou ekonomickou v Praze.

Otázky č. 7 až č. 10 směřovaly k systému IS ARGIS a jeho využití. Systém využívá 99,15 % respondentů. Většina z nich v rámci systému spolupracuje s Hasičským záchranným sborem kraje. Nejvíce respondentů využívá systém k zpracování návrhu dodavatelů, podkladu plánu nezbytných dodávek a aktualizaci dat do SN KRIZDATA. Jeden z respondentů upozornil, že v systému jsou podniky a zařízení, které jsou v konkurzu, nebo úpadku. Přes jeho upozornění, že takový podnik již nikomu nic nedodá, je v systému ponechán.

V otázce č. 11 byli respondenti dotázáni, zda v rámci hospodářských opatření pro krizové stavy spolupracují s neziskovými organizacemi. 61,54% respondentů odpovědělo, že nespolupracují s neziskovými organizacemi. Je nutné připomenout, že neziskové organizace jsou podle § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ostatní složkou integrovaného systému, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

V otázce č. 12 byli respondenti dotázáni, zda mají zpracovanou dokumentaci v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. 96,5 % dotázaných uvedlo, že má zpracovanou dokumentaci v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Z této odpovědi je patrné, že byla naplněna stanovená hypotéza. Musíme se však zamyslet, jaká je kvalita této dokumentaci, tomuto se budu věnovat dále v textu.

V otázce č. 13 odpovídali respondenti, zda mají vypracovanou dokumentaci pro krizové stavy. Měli možnosti zaškrtnout tři různé odpovědi anebo napsat vlastní odpověď. 91 respondentů zaškrtnulo odpověď, že si vypracovali dokumentaci sami.

12 respondentů uvedlo, že ji vypracoval jejich předchůdce. 3 respondenti uvedli, že nevlastní takovou dokumentaci. Jeden respondent uvedl, že dokumentaci dostal v rámci školení. Část respondentů doplnila i vlastní odpověď, kdy mezi nejčastější patřila odpověď ve spolupráci s krajskými úřady a na základě podkladů Správy státních hmotných rezerv. Z uvedených odpovědí je patrné, že velká část pracovníků si zpracovává dokumentaci samostatně. Potom je potřeba si položit otázku, zda je taková dokumentace kvalitně zpracována a obsahuje všechny náležitosti. Toto však není možno zjistit, protože by musela být provedena kontrola jednotlivých dokumentací.

V otázce č. 14 byli respondenti dotázáni, zda dokumentaci, kterou vlastní pro oblast hospodářských opatření pravidelně aktualizují. 78,6 % respondentů uvedlo, že si dokumentaci aktualizují sami. 8,55 % respondentů uvedlo, že jsou jim aktualizace zasílány. Z těchto odpovědí je možno konstatovat, že většina respondentů téměř 90 % provádí aktualizace své dokumentace.

V otázce č. 15 byli respondenti dotázáni, zda podle jejich názoru je dokumentace, kterou vlastní v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy dostatečná. Zde 68,4 % respondentů uvedlo, že si myslí, že vlastní dostatečnou dokumentaci. 30 % respondentů si myslí, že ne, nebo dokumentaci nevlastní.

V otázce č. 18 byli respondenti dotázáni na to, kdo by měl dokumentaci pro oblast hospodářských opatření pro krizové stavy zpracovávat. Odpovědi jsou patrné ve vyhodnocení otázky. Zde bych vyzdvihl odpověď jednoho z respondentů, který uvedl, že pro jednotnost a případnou praktickou realizaci je pro úroveň zpracování dokumentace vhodný mustr, který by byl zpracován za účasti zkušených pracovníků krizového řízení obcí s rozšířenou působností. Ten by pak byl rozpracován na podmínky jednotlivých obcí s rozšířenou působností. Dosavadní metodiky např. postup při vyhlášení regulačních opatření jsou ze strany Správy nebo jiných ústředních správních orgánů zpracovány v obecné rovině a v praxi nerealizovatelné nebo jen velice obtížně. Pro tyto účely chybí např. možnost využití registru vozidel nebo obyvatelstva.

V otázce č. 19 byli respondenti dotázáni, které části hospodářských opatření pro krizové stavy by měla být v metodické pomůcce věnována větší pozornost a proč.

Osmnáct respondentů uvedlo, že větší pozornost by měla být věnována regulačním opatřením z důvodu, že tato oblast není plně dořešena. Jeden z respondentů například uvedl, že jsou vytipována výdejní místa, ale již není vyjasněno personální obsazení těchto výdejních míst, ostraha výdejen a zabezpečení výdejních lístků v příslušných výdejních.

V otázce č. 20 odpovědělo 43,59 % respondentů, že starosta je pouze formálně seznámen s oblastí hospodářských opatření pro krizové stavy. Z této odpovědi je patrné, proč je potřeba, aby na každé obce s rozšířenou působností, nebo obci určené byl specialista pro tuto oblast.

Otázka č. 21 byla vypracována velmi podrobně již ve vyhodnocení výsledků, kdy všechny odpovědi respondentů byly vypsány.

Současný stav v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji vznikla pracovní skupina odborníků, která zpracovává jednotný dokument Plánu regulačních opatření obcí s rozšířenou působností. Složení pracovní skupiny Ing. Jaroslav Synek – Krajský úřad Jihočeského kraje, Ing. Antonín Martínek – město Kaplice, Ing. Jan Horák – město Kaplice, Ing. Aleš Kudlák – město Písek, Ing. Josef Šetel – město Strakonice, Václav Řezáč – město Strakonice, Ing. Oldřich Semrád – město Tábor. Již z tohoto složení je patrné, že na zpracování takového plánu se podílí skupina odborníků.

Ze závěrů této expertní skupiny je patrné, že neexistuje žádný návod předpokládané kalkulace nákladů regulační opatření. Proto tato skupina zpracovala vlastní Metodiku výpočtu přibližných nákladů regulačních opatření.

Navrhovaná opatření v rámci regulačních opatření

Seznámit v rámci školení pracovníky krizového řízení s výsledky výše uvedené pracovní skupiny. Následně přizpůsobit plán na podmínky svého správního obvodu.

Navrhovaná opatření v oblasti personálního obsazení

Z provedeného výzkumu je patrné, že ne na všech obcích s rozšířenou působností je samostatné místo pracovníka krizového řízení. Tento stav je dán tím, že žádná právní norma neukládá takové místo zřídit. Proto se může stát, jak bylo výzkumem zjištěno, že se např. jedná o náplň jedné ze dvou matrikářek. Nechci samozřejmě zpochybnit kvality této pracovnice, ale přesto si myslím, že toto není možno obsáhnout, ani se této oblasti věnovat bez příslušného vzdělání a zkušeností.

Potřeba krizového manažera se ukáže až v době krizové situace nebo při mimořádné události. Další problém může nastat, že takováto krizová situace, nebo mimořádná událost přijde po volbách, kdy nový starosta, nemá s oblastí krizového řízení žádné zkušenosti. V této době by zde měl mít fundovaného odborníka, který mu vnese do věci náhled. Následně může rozhodovat i podle předem připravené dokumentace. Pokud však takový odborník na příslušné obci nebude, může v případě mimořádné události, nebo krizové situace dojít ke značným škodám. Proto by si měl každý starosta uvědomit, že v době klidu nemusí být práce krizových pracovníků až tak vidět navenek. Toto tvrzení dokládá i výsledek výzkumu v otázce č. 20.

Navrhuji, aby bylo zákonem upraveno povinnost zřídit na každé obci s rozšířenou působností nebo obci určené v této oblasti samostatné místo pracovníka krizového řízení. Rovněž by měla být dána určitá jednotnost, pod který odbor by byl tento pracovník zařazen. Navrhuji zařazení pod odbor kanceláře starosty.

Současně zpřehlednit internetové stránky jednotlivých měst pro oblast bezpečnosti občanů. Je potřeba si uvědomit, že na většině úřadu mají pracovníci krizového řízení zpracované tyto stránky, kde občan může např. najít potřebné informace, jak se chovat v případě mimořádné události nebo krizové situace. Je ovšem škoda, když takovéto informace nemůže vzhledem k nepřehlednosti nalézt.

6. Závěr

V diplomové práci jsem se pokusil o ucelený průřez tématem „Hospodářská opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené v této oblasti“.

V první části práce jsem poskytl základní obraz o systému hospodářských opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností a obce určené v této oblasti. Rovněž jsem přiblížil působnost Správy státních hmotných rezerv v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

Ve druhé kapitole byla sestavena hypotéza, že obce s rozšířenou působností nebo obce určené mají zpracovanou dokumentaci týkající se hospodářských opatření pro krizové stavy.

Ve třetí kapitole jsem popsal metodiku, kterou jsem použil pro výzkum ve své diplomové práci. Výzkum byl proveden dotazníkovým šetřením a byl zaměřen na úroveň zpracované dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Dotazník byl elektronickou poštou rozeslán pracovníkům krizových řízení obcí s rozšířenou působností v rámci celé České republiky. Na jeho základě měla být rovněž potvrzena, nebo vyvrácena stanovená hypotéza.

Čtvrtá kapitola byla zaměřena na vyhodnocení rozeslaného dotazníku. V této části diplomové práce jsem rovněž zpracoval pomůcku k vedení a zpracování dokumentace v oblasti regulačních opatření v systému hospodářských opatření pro krizové stavy, která je určena pro starosty obcí s rozšířenou působností nebo obcí určených v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

V páté kapitole jsem dospěl k závěru, že stanovená hypotéza, že obce s rozšířenou působností nebo obce určené mají zpracovanou dokumentaci týkající se hospodářských opatření pro krizové stavy, se ukázala jako pravdivá. Současně jsem však poukázal na kvalitu této dokumentace, která není zpracována jednotně. Jednotlivé obce si jí zpracovávají samostatně. Současně jsem poukázal na nejednotnost v pracovním zařazení pracovníků krizového řízení. Navrhnul jsem změny v oblasti

regulačních opatření v systému HOPKS a v personální oblasti pracovníků krizového řízení.

Po prostudování současného stavu hospodářských opatření pro krizové stavy musím konstatovat, že pracovníci, kteří se zabývají popisovanou oblastí, nemají jednoduchou pozici, protože se jedná o obor lidské činnosti, který vyžaduje značné spektrum poznání. A to zejména v oblastech legislativně právních, logistice, krizového managementu a ekonomice.

Tato práce proto není určena pro tyto profesionály, ale pro studenty a starosty obcí s rozšířenou působností nebo obcí určených v oblasti hospodářských opatření. Těmto může dát solidní základ k seznámení se s oblastí hospodářských opatření pro krizové stavy. Domnívám se, že provedený výzkum může napomoci i lidem, kteří se zabývají vytvářením metodiky v dané oblasti, protože výzkum byl prováděn v rámci celé České republiky.

7. Seznam použité literatury

1. HORÁK, Rudolf, et al. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Vyd. 1. Praha: Linde, 2004. 408 s. ISBN 80-7201-471-4.
2. MARTÍNEK, Bohumír, et al. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*. 2. vyd. MV- GR. HZS ČR: Tiskárna MV, 2003. 119 s. ISBN 80-86640-08-6.

Legislativa:

3. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.
4. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých dalších souvisejících zákonů.
5. Zákon č. 97/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o působnosti Správy státních hmotných rezerv.

Internetové zdroje:

6. ANTUŠÁK, Emil. *Hospodářská opatření pro krizové stavy*. České Budějovice, 2007. 92 s. Doplnkové texty pro posluchače kombinované formy studia Ochrana obyvatelstva. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. Dostupné z WWW: http://www.zsf.jcu.cz/struktura/katedry/radio/informace-pro-studenty/ucebni_texty/ochrana-obyvatelstva-se-zamerenim-na-cbrne-aplikovana-radiobiologie-a-toxikologie-krizova-radiobiologie-a-toxikologie/hospodarska-opatreni-pro-krizove-stavy.doc/view?searchterm=antušák.
7. *Časopis 112* [online]. 2006, 8, [cit. 2010-03-30]. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/112/2006/srpen/zizka.html>.
8. ŠAFR, Gustav. *Výkladový slovník Integrovaného záchranného systému*. České Budějovice, 2008. 52 s. Doplnkové texty pro posluchače kombinované formy

studia studijního programu Ochrana obyvatelstva. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. Dostupné z WWW: <[http://www.zsf.jcu.cz/struktura/katedry/radio/informace-pro-studenty/vykladovy-slovník-izs.doc/view?searchterm=terminologický slovník](http://www.zsf.jcu.cz/struktura/katedry/radio/informace-pro-studenty/vykladovy-slovník-izs.doc/view?searchterm=terminologický%20slovník)>.

9. ZAPLATÍLEK, Jan. Zásobování České republiky ropou. *PRO-ENERGY* [online]. 2007, 2007, 2, [cit. 2010-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.pro-energy.cz/clanky2/4.pdf>>.
10. MAROUSEK, Jiří. *Kraj Vysočina* [online]. 2003-08-18 [cit. 2010-04-03]. Úkoly krajských úřadů, úřadů obcí s rozšířenou působností a určených obcí v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy a při zajišťování obrany ČR. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=438448&p1=26739>.
11. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-03-22]. Odbor hmotných rezerv. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/stHmRezOdborhmotRezerv.htm>>.
12. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-03-22]. Působnost SSHR. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/pusobnost.htm>>.
13. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-03-26]. Odbor koncepce a koordinace SSHR. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/okk.htm>>.
14. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-03-26]. Odbor příprav hospodářských opatření SSHR. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/oph.htm>>.
15. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-03-29]. Ropná bezpečnost. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/usekRopneBezpecnosti.htm>>.
16. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-04-02]. Informační podpora HOPKS. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/infSysHOPKS.htm>>.

17. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-04-02]. IS ARGIS. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/infSysARGIS.htm>>.
18. *SSHR* [online]. 2005 [cit. 2010-04-04]. Působnost SSHR. Dostupné z WWW: <<http://www.sshr.cz/prapred.htm>>.
19. *HZS Olomouckého kraje* [online]. 2008 [cit. 2010-04-19]. Přípravenost obce na řešení krizových situací. Dostupné z WWW: <<http://www.hzsol.cz/informace/informace-pro-obce/pripravenost-obce-na-reseni-krizovych-situaci/>>.
20. *SSHR* [online]. 2009 [cit. 2010-04-26]. Odbor hmotných rezerv. Dostupné z WWW: <http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/odbor_hmotnych_rezerv.aspx>.
21. *SSHR* [online]. 2009 [cit. 2010-05-03]. Zásoby pro humanitární pomoc. Dostupné z WWW: <http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/zasoby_humanitarni_pomoc.aspx>.
22. *SSHR: ARGIS* [online]. 2009 [cit. 2010-05-03]. Infoweb ARGIS. Dostupné z WWW: <<http://www.argis.cz/stranky/default.aspx>>.
23. *SSHR* [online]. 2009 [cit. 2010-05-04]. Logistika státních hmotných rezerv. Dostupné z WWW: http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/logistika_rezerv.aspx.
24. *SSHR* [online]. 2009 [cit. 2010-05-04]. Působnost SSHR. Dostupné z WWW: <http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/pusobnost_sshr.aspx>.
25. *SSH : KrizKom* [online]. 2009 [cit. 2010-05-10]. Provozní informace. Dostupné z WWW: <http://www.krizkom.cz/Stranky/provozni_informace.aspx>.
26. *SSHR: KrizKom* [online]. 2009 [cit. 2010-05-10]. Informační web systém KrizKom. Dostupné z WWW : <<http://www.krizkom.cz/stranky/default.aspx>>.

Jiné zdroje:

27. NOVÁK, Miloslav; MIKYNA, Jiří. *Zásoby pro humanitární pomoc Správy státních hmotných rezerv*. Praha: SSHR, 2010. 70 s.
28. NOVÁK, Miloslav. *Informační systém pro koordinaci a podporu procesů při řešení požadavků na věcné zdroje za krizových stavů: KRIZKOM*. Praha: SSHR, 2010. 40 s.
29. *Metodické pokyny pro přípravu a realizaci regulačních opatření v systému hospodářských opatření pro krizové stavy: pro orgány krizového řízení kraje*. Praha: Správa státních hmotných rezerv, 2006. 82 s.

8. Klíčová slova

Dokumentace

Hospodářská opatření pro krizové stavy

Regulační opatření

Správa státních hmotných rezerv

Úroveň

9. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Dotazník

Příloha č. 2 Seznam zkratk

Příloha č. 3 Zásoby pro humanitární pomoc

Příloha č. 1 - DOTAZNÍK

Prosím, uvedený e-mail přepošlete do elektronické schránky pracovníka krizového řízení na Vašem úřadu

Dobrý den,

jmenuji se Martin Staněk a jsem studentem Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulty, obor Civilní nouzová připravenost. Tímto bych Vás chtěl poprosit o vyplnění krátkého dotazníku, který je součástí mé diplomové práce na téma „Hospodářská opatření pro krizové stavy a postavení obce s rozšířenou působností nebo obce určené v této oblasti“.

Jedním z cílů mé diplomové práce je dotazníkovým šetřením provést průzkum úrovně zpracované dokumentace v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Výzkum provádím na všech obcích s rozšířenou působností v rámci České republiky. Dotazník je určen pro pracovníky krizového řízení těchto obcí.

Objektivnost prováděného výzkumu je přímo závislá na četnosti vyplněných dotazníků, proto Vás ještě jednou prosím o vyplnění dotazníku. Pro spuštění dotazníku klikněte na níže uvedený internetový odkaz a budete přesměrováni přímo na dotazník.

<http://uroven-zpracovane-dokumentace-v-oblasti-hopks.vyplnto.cz/>

Úroveň zpracované dokumentace v oblasti HOPKS

1. Označte, je-li na Vašem městském nebo obecním úřadu zřízen odbor, oddělení nebo samostatná funkce pracovníka krizového řízení:

- a. Odbor
- b. Oddělení
- c. Samostatná funkce
- d. Nic z uvedeného

(povinná otázka)

2. V případě zřízení pracoviště krizového řízení uveďte počet jeho stálých zaměstnanců:

(text)

(povinná otázka)

3. Pokud není zřízeno samostatné pracoviště krizového řízení, tak napište, k čemu je přiřazeno:

(povinná otázka)

4. Označte, jaká je délka Vaší praxe v oblasti krizového řízení:

- a. do 2 let
- b. do 5 let
- c. od 5 let do 10 let
- d. více jak 10 let

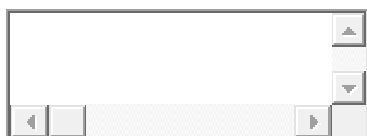
(povinná otázka)

5. Označte, zda Vás vysílá zaměstnavatel s dostatečným předstihem na kurzy, školení nebo odbornou přípravu (dále jen „školení“), které souvisejí s Vaším povoláním a týkají se oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy:

ANO NEVÍM NE

(povinná otázka)

6. Pokud jste zúčastnil(a) takových školení, tak jaké byly úrovně (např. A1 až A5), a které z nich bylo pro Vás přínosem:



(povinná otázka)

7. Označte, máte-li na Vašem pracovišti přístup do systému IS ARGIS:

ANO NEVÍM NE

(povinná otázka)

8. Označte, pokud máte přístup do systému IS ARGIS, jak často tento systém využíváte:

- a. Minimálně jedenkrát týdně
- b. Minimálně jedenkrát měsíčně
- c. Minimálně jedenkrát za čtvrt roku
- d. Podle situace, uveďte počet a při jaké situaci:
- Vlastní odpověď:

(povinná otázka)

9. Označte, zda-li spolupracujete v IS ARGIS s Hasičským záchranným sborem kraje:

ANO NE

(povinná otázka)

10. Co všechno (jaké operace, vstupy a výstupy, jednotlivé kroky) využíváte v systému IS ARGIS:



(povinná otázka)

11. Označte, zda v rámci hospodářských opatření pro krizové stavy spolupracujete s neziskovými organizacemi:

- a. Ne
- b. Ano a s kterými (doplňte do kolonky vlastní odpověď):
- Vlastní odpověď:

(povinná otázka)

12. Označte, zda máte zpracovanou dokumentaci v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy:

ANO NE

(povinná otázka)

13. Označte. Pokud máte zpracovanou dokumentaci pro krizové stavy:

- a. Vypracoval jsem jí sám
- b. Dostal jsem jí v rámci školení a dopište kterého (doplňte do kolonky vlastní odpověď):
- c. Vypracoval ji můj předchůdce
- d. Nevlastním takovou dokumentaci
- Vlastní odpověď:

(povinná otázka)

14. Označte. Dokumentaci, kterou mám v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy:

- a. Nevlastním takovou dokumentaci
- b. Neaktualizuji ji
- c. Pravidelně aktualizuji sám
- d. Aktualizace jsou mi zasílány, dopište kým (doplňte do kolonky vlastní odpověď):

Vlastní odpověď:

(povinná otázka)

15. Označte, zda podle Vašeho názoru je dokumentace, kterou vlastníte v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy dostatečná.

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím
- d. Nevlastním takovou dokumentaci

(povinná otázka)

16. Označte, zda je pro Vaši práci taková dokumentace, nebo některá z metodických pomůcek uveřejněných na web stránkách Správy státních hmotných rezerv potřebná:

ANO NEVÍM NE

(povinná otázka)

17. Označte, zda zpracováváte v současné době nějakou dokumentaci, nebo metodickou pomůcku, která se týká oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy:

- a. Ne
- b. Ano když ano, tak napište čeho se týká (doplňte do kolonky vlastní odpověď):

Vlastní odpověď:

(povinná otázka)

18. Kdo by podle Vás měl takovou dokumentaci zpracovávat:

(povinná otázka)

19. Které části hospodářských opatření pro krizové stavy by měla být v metodické pomůcce věnována větší pozornost a proč:

(povinná otázka)

20. Označte. Je starosta (ka) ve Vašem městě, obci seznámen (a) s oblastí hospodářských opatření pro krizové stavy:

- a. Ano je
- b. Ne není
- c. Je pouze formálně

(povinná otázka)

21. Uveďte, máte-li nějaké návrhy, připomínky, nápady, které by vedly ke zlepšení Vaší činnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (např. metodická pomůcka, legislativní změna):

Příloha č. 2 Seznam zkratk

ADRA - Adventistická nadace pro pomoc a rozvoj
ČČK – Český červený kříž
ČR - Česká republika
E – mail - Elektronická pošta
ePUSA – Elektronický portál územních samospráv
EU - Evropská unie
HP - Havarijní plán
HOPKS - Hospodářská opatření pro krizové stavy
HZS - Hasičský záchranný sbor
IEP - Mezinárodní energetický program
IKL - Ropovod Ingolstadt
IS – Informační systém
IS ARGIS - Informační systém plánování civilních zdrojů
IS KRIZKOM - Informační systém krizové komunikace
IZS - integrovaný záchranný systém
JčK - Jihočeský kraj
KP - Krizový plán
KŘ – Krizové řízení
KS - Krizové situace
KŠ - Krizový štáb
MěÚ - Městský úřad
MO - Ministerstva obrany
MU - Mimořádná událost
MV - Ministerstvo vnitra
NATO - Severoatlantická aliance
ND – Nezbytná dodávka
PND – Plán nezbytných dodávek
OECD - Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
ORP - Obec s rozšířenou působností

SSHR - Správa státních hmotných rezerv

SMS - Krátká textová zpráva

STANAG -označení pro Standardizační dohodu

UO - Určená obec

ÚKŠ - Ústřední krizový štáb

ÚSÚ - Ústřední správní úřad

ZHP – Zásoby pro humanitární pomoc

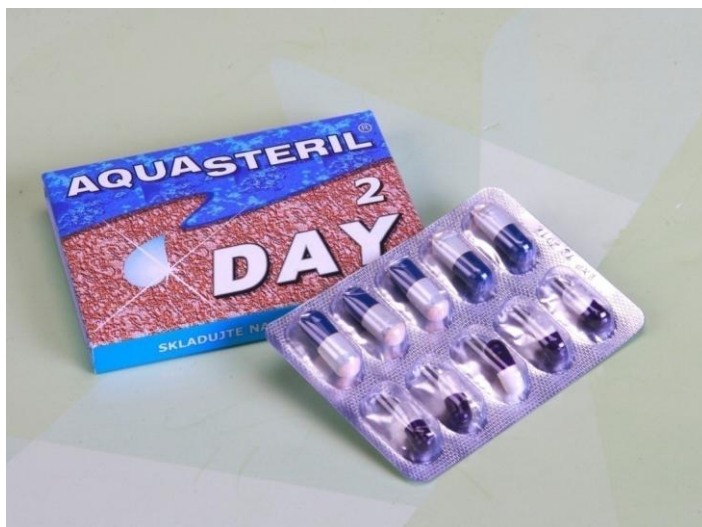
ZLP - Záchrané a likvidační práce

ZZS - Zdravotnická záchraná služba

Příloha č. 3 Zásoby pro humanitární pomoc



Zdravotní sada

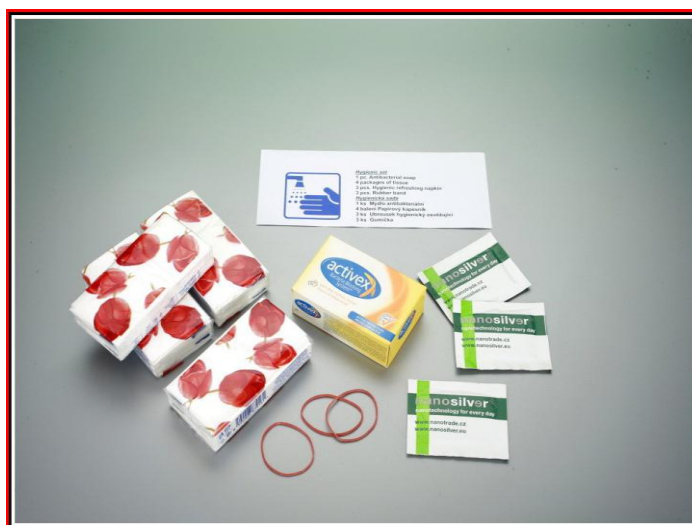


Sada na přípravu pitné vody

Zásoby pro humanitární pomoc



Kapsle k přípravě pitné vody. 1 pár kapslí = 2 litry pitné vody



Hygienická sada

Zásoby pro humanitární pomoc

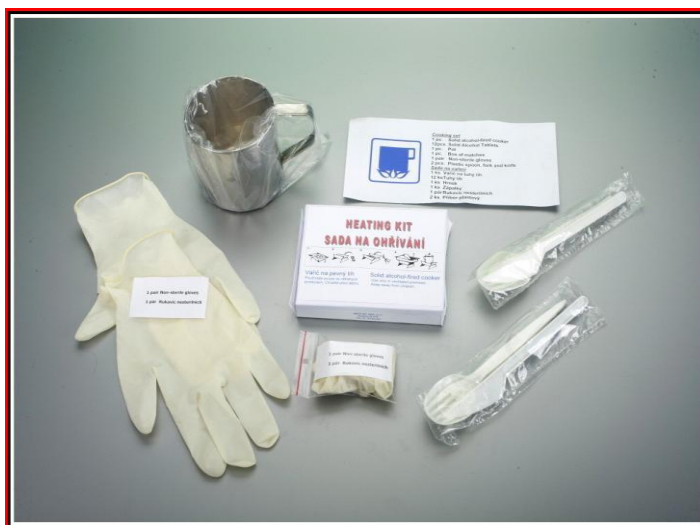


Osobní bezpečnostní sada



Voděvzdorná fólie pro opakované použití

Zásoby pro humanitární pomoc



Sada na vaření



Jednoduchý lihový vaříč, hrneček, zápalky, lihové tablety

Zásoby pro humanitární pomoc



Konzervovaná dávka potravin